

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod* velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	v upravnosti prejemam:
celo leto naprej	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

celo leto naprej	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5—
na mesec	1—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knallova ulica št. 5 (v prilici levo) telefon št. 34.

Izjava vsak dan zvezter izvzemši nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petekostopa peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin.
Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih inseracijah po dogovoru.
Upravnost naj se pošljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.,
to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.
»Narodna tiskarna« telefon št. 85.

Slovenski Narod* velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6—
na mesec	2—

celo leto naprej . . . . . K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej . . . . . K 35—Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravnost (spodaj, dvorišče levo), Knallova ulica št. 5, telefon št. 85.

Svetovna vojna.

Srdita bitka v Karpatih. — Naše čete so esvojile v Bukovini 11 ruskih oporišč. — Podrobnosti o Przemyslu. — Boji na zapadnem in vzhodnem bojišču.

SILNI BOJI V KARPATIH. — NAŠE ČETE ZAVZELE 11 RUSKIH OPORIŠČ TER VJELE NAD 500 RUSOV. — ARTILJERIJSKI BOJI.

Dne 26. marca, vendar ne zavzele naše čete 11 oporišč Rusov ter vjele nad 500 mož. Na fronti na Ruskem Poljskem in v zapadni Galiciji artiljerijski boji.

Zvonik v kraju Paradyz, južno-vzhodno od Sulojova smo spoznali kot opazovališče sovražne artillerije, ter smo ga morali vsled tega z granatami začati.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

S POLJSKEGA BOJIŠČA.

Berlin, 26. marca. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada: Veliki glavni stan, dne 26. marca.

V zgodno bojišče:

Ruske napade na jezerske ožine vzhodno od Avgustowa smo odbili. Vrhovno armadno vodstvo.

Rusko uradno poročilo

z dne 19. t. m. pravi m. dr. Na desnem bregu Nareva se nadaljujejo boji za posest posameznih krajev v menjajočih se napadih in protinapadih. Boji se vrše tudi po ulicah mest, kjer se nahajajo v hišah revolverski topovi, ki streljajo iz oken. Ponoči se vrše ljute borbe na nož.

LISTEK.

Amerikanka.

Francoski spisal Pierre de Coulevain.

(Dalje.)

Njen glas je tako čudno odmeval, da jo je Jacques pogledal ves iznenaden.

Vsedala se je v svoj veliki naslašač; nahala se je prav v senci svečinke, stoječe na malih sosednih mizicah in čez nekaj sekund se je imela zopet v oblasti.

Zaročeni ste torej, je izpregorovila z docela naravnim glasom in zakrila obraz s pahljačo.

Zaročen po vseh pravilih.

Ali ste prejeli moje včerašnje obvestilo?

Da, in, kakor vidite, sem vas ubogal.

Prav ste storili. Pri ženah so trenutki, katerih ne smeš niti prenagiliti, niti zamuditi. Ta trenotek je prišel za gospodičino Villars. Bala sem se tudi, da se vas ne polasti z nova romantična misel, da pojdet, predno se poročite, po lavorike v Afriko.

Mladi mož je zarudel.

Predobro me sodite. Žalibog nisem zmožen takega dejanja.

Ravka je prestopila bregove ter je pri Dolecku preplavila nemške okope.

Na fronti ob Pilici nadaljujejo Nemci svoj silni bombardement. Na trščišču počasi vstopajo v vzhodno izpremenjan.

V severni Prusiji smo zavzeli Laugszargen in vjeli nekaj sovražnikov. Vplenili smo tamkaj se nahajajoče municipijske zaloge in vojni material.

V Karpatih se vrše težki boji na cestah v Bartfo ter v dolinah Ondave in Laborce pri Lupkovskem prelazu in na levo od gorenjega Sana.

V Galiciji snežni meteži.

KOLIKO JE BILO VOJAŠTVA V PRZEMYSLU?

Dunaj, 26. marca. (Kor. urad.) Iz vojnega poročevalskega stana poročajo:

V nasprotnju z russimi poročili o padcu Przemysla naj navedemo telesne avtentične podatke:

Przemyslske razvaline smo na ukaz po zdavnata pripravljenem in temeljito izvršenem uničenju vsega vojnega materiala izročili sovražniku, ne da bi le-ta preje posadko k temu pozval in ne da bi se bila preje vršila kaka pogajanja.

Stevilo posadke je znašalo v zadnjem tednu obleganja:

44.000 mož pehot in artillerije, dve tretjini črnovojniške čete; od teh je odštegi 10.000 mož izgub po-

vodom zadnjega izpada dne 19. marca; 45.000 mož na temelju zakona o vojnih dajatvah vpoklicanih in v vojaški oskrbi se nahajajočih delavcev, voznikov, konjiskih lupalcev ter železniškega in brzjavnegača osobja; končno 28.000 mož ranjenih in bolnih v bojniški oskrbi.

V celem je bila trdnjava armirana s 1050 topov; večji del teh so bili docela zastareli vzoreci iz leta 1861. in 1875. Sicer pa so tudi ti bili pravočasno razstrelieni.

Zadaj Russell napad v noči od 21. na 22. marca je bil odbit, ker je bila pretečna večina topov že razstreliena samo z ognjem pehot in strojnih pušk, ter z nekaterimi maloštevilnimi še ne razstrelijenimi topovi vzorec 1861.

Budimpeštaški »Az Est« iz Rotterdamoma: Glasom poročil angleških listov so našli Rusi v Przemyslu 240 topov manjšega in 600 večjega kalibra. Seveda so bili vsi ti topovi uničeni. Tudi po angleških poročilih je umrlo med štiri in polmesečnim obleganjem 4000 mož, ranjenih pa je bilo 24.000 mož.

O uničenju papirnatega denarja v Przemyslu je treba pripomniti, da je trdnjavsko poveljništvo pač uničilo erarični papirnat denar, ne pa tudi onega denarja, ki so ga imelo privatne osebe.

Angleški listi prinašajo dolga poročila o padcu Przemysla ter naglašajo zlasti strategični pomen padca. Vsi listi naglašajo junaški odpor posadke ter pravijo, da so imeli Rusi velikanske izgube. Tako pravijo »Times«, da je stačio obleganje od konca septembra sem Ruse 70.000 mož. »Daily Chronicle« imenuje Przemysl najmočnejšo trdnjavco Avstrije in morda cele vzhodne Evrope, ki jo je premagala v poglavitem lakota.

Oblegovalna armada izpred Przemysla.

Glasom privavnih vesti iz Londona so poslali Rusi od oblegovalne armade izpred Przemysla 50.000

mož preko Tarnova proti Krakovu in 40.000 mož v Karpati k četam, ki se bojujejo pri Dukli in Uzsoku. V Przemyslu niso našli Rusi nič muncije, ki bi jo bili mogli še vporabiti; našli so tam baje še 134 uničenih topov. Tudi utrdbe so za sedaj nerabne.

BOJI V KARPATIH.

V Karpatih se morda zopet razvija pozicijska bitka. To je sklepati iz uradnega poročila, ki pravi, da je splošni položaj v Karpatih neizpremenjen. Pozicijske bitke so zelo dolgotrajne, zato je komaj misli, da bi padla kralina odločitev. Upam pa, da odločitev ne more pasti drugače, kakor da naši odbijajo silne ruske napade. Zavzetje posameznih russkih obveznic je v karpatih vzhodno od Przemysla.

»Az Est« poroča iz Ungvra: Na celi fronti v Karpatih se vrše neprestano boji. Najhujše divijojo boji med Uzsokom in Lupkovom, kjer so Rusi z vso silo obnovili svoje napade. Naše čete se trdovratno branijo ter prizadevajo sovražniku velike izgube, dočim so naše izgube razmeroma majhne. V zadnjih bojih se je odlikoval zlasti eden izmed naših bosanskih polkov, ki je vzel neko od sovražnika močno zasedeno višino. Po izpovedbah vjetih in ranjenih Rusov je rusko armadno vodstvo naznilo četam padec Przemysla v armadnem povelju. To pa ni izvajalo takega načinka, kakor je armadno poveljništvo pričakovalo. Vest o padcu Przemysla ni povisala napadalne sile russkih čet. Zdi se, da je padec trdnjave moralčno najbolj učinkoval na artillerijo. To se da sklepati iz tega, ker od takrat ruski topovi neprestano grime.

BOJI V BUKOVINI.

Uradno poročilo prinaša vest, da so naše čete, ki so prekoračile črto ob Pratu od Sniatyna do Črnovic, prodirejo proti severu ter zavzeme 25. t. m. enajst russkih oporišč južno od Zaleszyskega. Dasiravno ta

uspeh še nikakor ne pomeni odločitve, je vendar zelo pomemben, ker ojačuje vzhodno krilo one naše skupine, ki čaka v prostoru severno in severovzhodno od Kolomeje v utrjenih pozicijah na nadaljnji razvoj dogodkov in je tudi samo opetovanje odbilo ruske sunke, izvršene od premočnih čet.

»Az Est« poroča: Naše čete očajo sedaj zadnji konec Bukovine, ki so ga imeli Busi do sedaj zaseden. Od tega bojišča prihaja sedaj razveljivo poročilo, da so nekatere naše čete dospele do ruske meje. Upati je, da bodo imeli uspešni manjši boji ta uspeh, da Rusi ne bodo več vznemirili Črnovic.

Iz vzhodne Prusije.

burg in Gumbinen. Okrožje Memel je pa vsled vojnih dogodkov begunec še zaprto. S tem je beguncem omogočeno, vrnilti se v skoro vsa okrožja vzhodne Prusije, z izjemo omenjenih okrožij Neidenburg, Orteburg, Johannisburg, Lyck, Olecko, Goldap, Stallupönen, Pillkallen in Memel, ter tudi v severno od Memela ležeči del okrožja Tilsit in vzhod. del okrožja Ragnit, ki sega do črte med Serszuppe in Incerom ter čez Nauenigen. V okrožja, kamor je dovoljeno se vrnilti, smejo le okrožni, državni in občinski uradniki, duhovniki in učitelji brez rodbin. Tu je dovoljeno, vrnilti se onim osebam, ki imajo v rokah izkaznice za dovoljenje, glaseče se na njihovo ime, s katero so bili pozvani, ali pooblaščeni, vrnilti se v njihov domači kraj.

Nadvojvoda Josip o naših četah.

»Pesti Hirlap« prinaša interviv svojega poročevalca z nadvojvodo Josipom v bližini prelaza Dukle. Glasom poročila tega lista se je izrazil nadvojvoda tako - le:

Vedno sem vedel, da bodo naši vojaki odgovarjali upanju, ki smo je stavili v nje, toda naši vojaki store še mnogo več. Tako je na pr. zelo interesantno, kako hitro so se nava-

sil nekaj nezaslišanega s tem, da je zaprosil gospodinjo Villars za roko, predno je imel za to materino dovoljenje, nekaj, kar se v njegovi rodbini še ni zgodilo. Poln skrbi je prišel k svojemu stricu.

Gospa d' Anguilhon je bila v malem salonn poleg svoje spalnice ter je ravno pisala. Ko je videla prihajati Jacquesa, se ji je, kakor navadno, od veselja razjasnilo lice.

— Ti? je vzkliknila, nisem te pričakovala to jutro.

Srce je mladeniču vedno silnejši utripalo. Z veliko nežnostjo je objel svojo mater, jo prijel za roko, poveljal do naslanjača in prosil, naj se vseude.

Markiza ni bila nič manj iznenadna kakor ozloviljena. Užalilo jo je, da ji sin svojega nagnjeni ni zaupal in že celo, da je ni vprašal za svet. Jacques se je oproščal, češ da je takoj postopal, da ji prihrani skrbi, ki jih je prestal, pristavl je tudi, da je storil odločilen korak brez njene privoljenja pač zato, ker si je bil slednjega vnaprej gotov. Slednjič je povedal vse, kar je vedel o Villarjevih, govoril o Anninih krepostih in našteval vse to, kar mu jamči, da bo srečen s svojo zaročenko.

(Dalje prihodnjie)

Svete Klotilde. Zares potrebujem miru, je pristavila Kristijana z glasom, ki je Jacquesa znova iznenadil.

</div

dili kopati strelske jarke in kako udobno jih opremljajo. Pred kratkim sem fotografiral neki ruski strelski jarek tuk pred našo črto. Slika se mi je izborna posrečila. Videti je straže, kako gledajo iz strelske linij. Seveda ni videti glav, ker se jih ne upajo pokazati. To je tudi vzrok, zakaj njih ogenj ne učinkuje, ker ne merijo.

V glavnem taborišču nadvojvođe je poročevalce tudi izvedel, da so sklenili Rusi, vzeti iz evropskih armad vse nemške in židovske vojaške ter jih postaviti na bojišče v Kavkazu.

POLOŽAJ V SRBIJI.

Berlin, 26. marca. »Vorwärts« poroča: Ruski konzul v Nišu, Čahotin, ki je prispeval v Odeso, pripoveduje o položaju v Srbsiji:

Srbija je konpletirala svojo armado z mladimi rekruti in z vojaki iz novih pokrajin. Sedaj se vršijo le artiljerijski boji; Srbi se poslujujejo francoskih topov.

Gospodarsko je Srbija silno trpel. Izvoz, ki je znašal na leto 200 milijonov, je popolnoma prenehal. Navzak temu ni posebnega pomankanja, le moka je draga; transporti žita iz Rusije varujejo prebivalstvo pred lakoto.

»Kreuzzeitung« poroča iz Niša: Vojne vjetnike iz ogroženih krajev so prepeljali v Niš ter jih nastanili po vojašnicah. Vjetniki imajo pravico si poiskati delo, da kaj zaslužijo. Hrano dobivajo isto, kakor srbski vojaki, v glavnem pač le kruh. Vjetničastniki smejo hoditi v civilu ter se hraničiti v gostilnah.

Austrijski internirani civilisti se nahajajo v barakah blizu jastrebčnih in grejačkih gozdov, kjer so zaposleni z gozdarskim delom.

Obmejni artiljerijski boj na južnem bojišču.

O topovskem boju, o katerem je poročal naš uradni komunikat, pravi srbsko poročilo iz Niša:

Dne 16. t. m. zjutraj je pričela austrijska artiljerija obstrelijevati Belgrad; naši topovi so krepko odgovarjali. Austrije so streljali iz topov velikega kalibra ne da bi napravili posebno škodo.

Istočasno se je odigral pri Orthovi artiljerijski dvobojs.

Zvečer ob 8. se je odigral artiljerijski boj pri Smederevu. Topovi pa so kmalu umolknili.

Srbski aeroplani nad Zemunom.

»Grazer Volksblatt« javlja iz Budimpešte: Nad Zemun je priplul srbski aeroplani Bleriot, toda tako visoko, da gotovo ni mogel ničesar važnega opaziti.

Vojni material in živila za Srbijo.

Iz Soluna poročajo: Zadnje dni so izkrcali angleške in francoske ladje v Solunu zopet velike množine vojnega materiala in živil: m. dr. več sto ton municije, topove, aeroplane, motorne čolne, moko, premog, uniforme, čevlje, konzerve in medicinske kamente. Angleški in francoski avijatiki so se podali v Niš in Belgrad. Zaloge, ki so prispele so tako velike, da je srbska vlada za nekaj dni ustavila celo osebni promet na železnicah, da zmaga transporte. Grška dopušča izkrcavanje v Solunu pač pred vsem pod pritiskom tripleentente.

NEMŠKO URADNO POROČILO S FRANCOSKEGA BOJIŠČA.

Berlin, 26. marca. Poročilo Wolffsovega urada: Veliki glavni stan, dne 26. marca.

Zapadno bojišče:

Na višinah ob reki Mas jugozapadno od Verduna so Francozi poskušali znova, da bi se polstali naše pozicije pri Cobresu. Po trdovratnem boju smo jih odobili. Boji na Hartmannsweilerkopfu še trajajo.

Vrhovno armadno vodstvo.

Francoski komunikat.

Iz Pariza poročajo »Münchener Neueste Nachrichten«:

Komunikat francoskega generalnega štaba z dne 24. marca ob 3. popoldne se glasi:

Ena izmed divizij belgijske armade je prodrala na desnem bregu reke Yser, druga pa je na levem bregu osvojila nemški strelske jarek. Na Hartmannsweilerkopfu smo osvojili tudi drugo črto nemških strelskej jarkov in sicer na fronti, ki so jo zavzemale tri stotnje. Onkraj te črte so se nastanile naše čete v neveliki oddaljenosti od vrha. Zajeli smo več vjetnikov, med njimi mnogo častnikov.

S FRANCOSKEGA BOJIŠČA.

»Kölnische Zeitung« poroča po Daily Expressu, da so Nemci zopet

začeli obstrelijevati belgijske pozicije med Dixmuidnom in morjem. Napad je ob obali najsilnejši.

Iz Pariza poročajo: Po uradnih poročilih je pričel sovražnik v sredozemlju bombardirati Reims. Trije požari, ki so vsled tega nastali, so se razširili. Neki nemški letalec je vrgel na mesto več bomb ter poškodoval več hiš. V Argonih se je sovražniku posrečilo, da je s silnim naporom zavzel one pozicije, katere je v nedeljo izgubil.

Iz Amsterdama poročajo: V nemškem poročilu maršala Frencha z dne 22. marca, ki so ga prejeli sicer angleški listi, a ga Reuterjev urad ni objavil, pravi maršal o delovanju nemških letalcev: Dne 20. in 21. marca so nemški letalci razvijali posebno živahnost, ker so bile vremenske razmere tako ugodne. Na kraj Estaires so nemški letalci metali bombe, a je bil njihov uspeh le malenkosten. Edino poslopije, ki so ga bombe razdejale, je bilo privatno poslopije in ni služilo niti vojakom, niti vojaškim namenom.

Kakor se poroča iz Nancyja, se je dne 23. marca po 8. zjutraj pojavil nad mestom neki nemški letalec, ki je vrgel na mesto več bomb. Te pa niso napravile nobene škode. Strelijanje s topov je letalec pregnalo.

Angleški seznam izgub z dne 15. marca navaja imena 217 angleških častnikov pri indijskih četah, kar smatrajo splošno za dokaz, da so imeli domače čete še mnogo večje izgube.

Z bojišču na Francoskem in Flandrskem.

Na dolgi fronti na severnem Francoskem in na Flandrskem dobiši tu in tam kako vas, v kateri so Francozi gospodarji na enem, Nemci pa na drugem koncu. Kraji sami so popolnoma razstreljeni, kleti pa morajo služiti sedaj kot strelske jarki. Neki angleški poročevalci opisuje te razmere na fronti Vermelles - Albert, kjer preči bojna fronta pregovorno pokrajino pri Lensu in se v polkrogu zavija okrog mesta Aras. Južno od železniške proge pri Lensu imajo Francozi zasedeno črtitino vasi Fosse Calonne, kjer se nahaja neki premogok. Boji so se tu vršili z vso ljutostjo hiš za hišo in boji še trajajo z minami, v jarkih in z bombami. Prebivalci so kraj zapustili in vas se je izpremenila v pravo podzemeljsko mesto, katakomba smrti. Strelske jarki prve vrste so v kleteh, razvaline zidov so kritia. Onstran ozke vaške ceste so pozicije sovražnika. V teh prašnih, zaduhih kamnitih kleteh divja boj. Zgoraj grme topovi, pokajo granate in strašno je, kako zahteva boj v teh razvalinah vedno nove žrtve. V Carenčiju, kjer se bojna črta zapogne proti Augresu, isto peklo. Tu imajo Francozi v rokah še polovico vasi in sovražne črte so odaljene ponekod druga od druge samo 3 do 4 m. Le en izhod je tu mogoč. Drug drugemu si podminirajo kleti in kdor je prej gotov, razstrelji pričetno pohištvo in ga potopili. »Mecklenburg« bi bil vsled večje hitrosti lahko ušel.

smela raztegniti na Ulster. Carson meni, da bi se njegov in Redmoudov oklic na ljudstvo, kakor ga priporoča »Times«, napačno tolmačil in da bi bil brezuspešen. Sir John Lousdale, unionistični irski član poslanske zbornice, piše o tem predmetu, da je žalostno, da je bilo novčanje v nekaterih nacionalističnih okrajih pod vsako kritiko slablo. Ulster sam je postavil dve tretjini vseh irskih rekrutov.

DELO NEMŠKIH PODMORSKIH COLNOV.

London, 26. marca. (Kor. urad.) »Daily Telegraph« poroča iz Southfielda: Norveško jadrnico »Gazelle«, ki je danes dospela sem, je med vožnjo ustavil nemški podmorski čoln »U 23«. »Gazelle« je zapustila Christiansund brez tovora in se je nahajala na poti v Tyne, kakih 40 milij od Shieda. Ob 2. popoldne so slišali mornarji neko čudno bobnenje; misili so, da prihaja kak aeroplani, a kmalu se je tik jadrnice polnil podmorski čoln. Kapitan podmorskoga čolna je dal moštvu jadrnice 10 minut časa, da zapusti ladjo. To se je tudi zgodilo. Nato so Nemci preiskali jadrnico in pregledali listine, nakar so dovolili, da odplove ladja naprej. Podmorski čoln je izginil pod vodo.

London, 26. marca. (Kor. urad.) Admiralitet razglaša o potopitvi njerezemske ladje »Medea« tole: Ladjo »Medea« je ustavil v četrtek ob 10. uri dopoldne pri Beachy Headu nemški podmorski čoln »U 28«. »Medea« je imela svoje ime napisano z velikimi črkami na običajnih straneh ladje.

Podmorski čoln je zahteval, da se moštvo izkrci v rešilni čoln. Ko se je to zgodilo, je podmorski čoln s streli iz topov potopil ladjo. Tudi se je podmorski čoln branil vrnil dokumente ladje. Neki angleški rušilec je rešil posadko potopljene ladje in jo prepeljal v Dover. Po poročilih listov je imela »Medea« na krovu sadje. Podmorski čoln je dal posadki samo 10 minut časa, da je zapustila ladjo. Po dveh urah je posadko v rešilnem čolnu našel neki angleški rušilec.

Oborožen ribiški parnik.

Amsterdam, 25. marca. (Kor. u.) Neki tukajšnji list poroča iz Vlissingena, da je bil v torek zjutraj napaden na Angleško namenjeni poštni parnik »Mecklenburg« devet milij od West - Chappella. Parnik je bil napaden od nekega oboroženega ribiškega parnika, ki ni imel nikake zastave ali drugega znamenja. Ribiški parnik je prišel v smeri iz Zeebrugga. Iz ribiškega parnika so trikrat ustrelili pričetno poštnemu parniku in ga potopili. »Mecklenburg« bi bil vsled večje hitrosti lahko ušel.

Zadržan parnik.

Amsterdam, 25. marca. (Kor. urad.) Nizozemska paroplovna družba je prejela od kapitana parnika »Zaostrom« brzojavko, v kateri ta poroča, da njegova ladja ni bila zavlečena, marveč samo začasno zadržana, da izreče pomorsko sodišče svojo sodbo.

NAPAD NA DARDANELE.

Pričetek nove akcije pred Dardanelami.

Iz Aten poročajo: Dne 23. t. m. so pričele nove operacije zavezniškega brodovja proti Dardanelam.

Nov napad se še ni pričel?

V nasprotju z vestmi, da je pričelo zavezniško brodovje z novimi operacijami, poroča rimska »Italia«: Zavezniško brodovje se je umaknilo na Lemnos. Pred Dardanelami križari le par stražnih ladji. Nove operacije so bodo pričele šele, čim prispe ojačanja. Turki so medtem natrosili v Dardanelah 30 novih oddelkov min.

Splošni napad Turkov na Sueški prekop.

Dunaj, 26. marca. Listi poročajo iz Milana: Turki pripravljajo za konec marca splošni napad na Sueški prekop. Organizacija turške ekspedičijske armade je izbrana. Pri njej se nahaja tudi 2000 nemških oficirjev in vojakov.

Turške glavne sile se nahajajo sedaj 4 dni hoda od Sueza.

Boj ob Sueškem prekopu.

Amsterdam, 26. marca. Dne 22. marca se je vršil boj med angleškimi in neko 1000 mož broječo turško skupino pri El Kubiru. Turki so se umaknili kakih 8 milij vzhodno od prekopa. Dne 23. marca zjutraj jih je porazil general Younghusband. Vjetniki pripravljajo, da je prispeva turška skupina naravnost iz Bir es Šeba ter da je bila 12 dni na potu.

Turško poročilo.

Carigrad, 26. marca. (Kor. ur.) Glavni stan priobčuje ta - le komunikate:

Oddelek naših, proti Sueškem kanalu operujočih čet, je zadel v bližini kanala, nasproti postaji Hadana, na majhno angleško kolono in jo napadel. Nato je bil uspešno obstrelijevati dve angleški transportni ladji, ki sta imeli na krovu vojaštvu. Neki drugi oddelek je z učinkom obstrelijev angleška transportna parnika »Saluf« in »Adžigol«. Del naših čet je v zvezi z domačimi bojevitimi plemenami nepričakovano napadel sovražnika, severno od Šnajbije in jugo - zapadno od Asore, in osvojil pozicije, ki so bile preje v sovražnikovih rokah. Sovražnika, ki je imel 300 mrtvih in ranjenih, smo potisnili na Šnajbijo. Vplenili smo mnogo orožja in streljiva. Mi smo izgubili 9 mrtvih in 32 ranjenih. — O Dardanelah nismo ničesar novega poročati.

IZ NEVTRALNIH DRŽAV.

Bolgarija po padcu Przemysia.

Iz Sofije poročajo: Padec Przemysia je napravil v Bolgariji velik vtisk, vendar pa ne bo vplival na staljše Bolgarije, oziroma Radoslavove vlade. Sofijski župan je dal v proslavo padca trdnjave razobesiti na rotovžu zastave, kar pa je izvračeno pri raznih listih ostro kritiko.

Gešov in Mašinov pri carju Ferdinandu.

Iz Sofije poroča »Berliner Tageblatt«: Voditelja narodnjaške in demokratske stranke Ivan Gešov in dr. A. Malinov, bivša ministrskega predsednika, sta zaposila za avdijenco pri carju Ferdinandu. Oba državnika bosta vladarja informirala o svojih političnih nazorih, vendar pa s tem ni ugrožena politika ministra Radoslavova.

Položaj na Grškem.

Po londonskih poročilih je situacija na Grškem neizpremenjena. Novi kabinet je odločen, vztrajati v neutralnosti. Kot glavne argumente navajajo grški politiki na eni strani bojazn pred napadom Bolgarije, na drugi strani pa skrb, da bi prišlo do masakriranja grškega prebivalstva v Turčiji, ako bi Grška sodelovala pri operacijah proti Dardanelam.

Zbornica še ni razpuščena. Ako pride do novih volitev, bodo Theotokis, Rhalis in Mavromihalis podpirali Gunarisa.

Zmagajo neutralistov v Italiji.

Preteklo sredo so se vrstile nadomestne komorne volitve v Bologni in Montechio. Zmagala sta socialistično-demokratična kandidata, ki sta odločna nevratalista.

JAPONSKA IN KITAJSKA.

Vojaska akcija Japonske neizogibna?

London, 26. marca. »Daily Telegraph« poroča iz Pekinga: Vznemirjenje na Kitajskem narašča; Japonska ima v deželi že 60.000 mož s težko artiljerijo; japonske nasebine se očividno pripravljajo na to, izvzeti konflikt. Japonci hočejo predvsem doseči popolno kontrolo nad Mandžurijo in Santungom. Z vso gotovostjo je pričakovali v aprilu vojaške akcije. »Daily Telegraph« zahteva, da naj poseže angleška vlada v spor ter skoši resno ogrožene angleške interese v vzhodnji Aziji. To se more zgoditi, ako se angleška politika prilagodi spremenjeni situaciji na daljnjem Vzhodu.

Moka in kruh.

Včeraj je bil objavljen komunikat o vojnem prometnem zavodu za žito in o ureditvi porabe obstoječih zalog. Ta komunikat pravi med drugimi: Po programatično izvršenem popisu zalog žitnih in mlečnih

Pri določevanju plačila, ki ga dobi mlinar, se je pa oziralo, da ima podjetje v splošnem dobiček, da se pa ne bodo mleveni produkti vsled previrovka plačila mlinarja, preveč podražili. Žito ali moko bo vojni prometni zavod za žito odkazoval okrajev in gotovim večjim občinam. V teh pa bodo žito, oziroma moko razdeljevale lokalne oblasti, ki se morejo v to svrhu posluževati pravnih organizacij. Da se preračuna rezultati popisa zalog, je bil ustavljeno poseben statistični oddelek, ki bo tudi v bodoče zasledoval vse tozadevno gibanje in ki bo imel torej vedno natančno sliko o porazdelitvi obstoječih množin in preskrbi posameznih okrajev.

Odredba glede ureditve uporabe, ki je izšla danes, ima med drugimi sledeče določbe:

Od 28. marca naprej do preklica ne sme nobena oseba na dan porabiti več nego 200 gramov mlevenih produktov. Namesto 5 gramov mlevenih produktov, se sme porabiti 7 g kruha. Poljedelski producenti, njihovi rodbinski člani in nastavljeni smojo z ozirom na to, da ti sloji žive večinoma od corealij, uporabiti na dan 300 gramov žita. Ta določila veljajo tudi za lastnike zaprtih zalog.

Ce se bo za posamezne okraje, katerih prebivalstvo je popolnoma, ali skoraj izključno odkazano na krušno hrano, izkazalo, da potrebujeve več, je notranje ministrstvo izjemoma dovolilo, da se dovoli večja množina, toda, le kolikor je brez pogojno potrebno. Vendar pa se v tem ozirom računa na razumno sodelovanje prebivalstva in posebno organov samouprave. V krajih, kjer se običajno sreča kruha in mlevenih produktov, se bo moral en del običajne hrane nadomestiti z drugimi hranili, predvsem s krompirjem, koruzo, sladkorjem itd. Da se ta ureditev prehrane s kruhom učinkovito izvede, bo treba gotove kontrole, ki naj prepreči, da bi se uporabljale prevečlike množine in da bi manj premožni sloji ne dobivali zadostne množine kruha. Da se to doseže, se bodo uvedle uradne izkaznice (za kruh in moko), ali pa druge odredbe, ki bodo odgovarjale krajevnim razmeram.

Da se pravično porazdeli poraba, se bo treba ozirati tudi na zaloge, ki jih imajo posamezni doma. Tako bodo dobili oni, ki imajo doma zaloge moke, izkaznice na manjšo množino moke ali kruha, in sicer toliko časa, kolikor časa bodo imeli še doma zaloge moke, ki so jo svoječasno naznani, tako da bodo morali ono množino moke, ki jo bodo z izkaznico premalo dobili, jemati iz svojih lastnih zalog. Kdor bo torej svoje zaloge prehitro porabil, ali komur se bodo vsled malomarnosti te zaloge pokvarile, ne sme na to računati, da bo dobil nadomestilo iz javnih zalog. Ker pa se bo treba tudi ozirati na množine pod 20 kg in pa na zaloge, nakupljene po 28. februarju, se bodo polne izkaznice za kruh izročale le onemu, ki bo izjavil, da nima v svojem gospodinjstvu za vsako osebo, ki jo hrani, več nego 2 kg moke ali kruha. Ta izjava se mora podati že pri prvi razdelitvi nakaznic za kruh. Vsi glavarji gospodinjstev morajo torej že pri prvi razdelitvi nakaznic na kruh, izpolniti uradno listino, v kateri bo navedeno, koliko oseb se v dotičnem gospodinjstvu hrani, ali prenočuje, in kako velika je zaloge moke in žita. Ce bi kdo kaj zamolčal, lahko država konfiscira določno množino moke ali žita. Nakaznice na kruh bo oddajal urad, ki ga določi politična okrajna oblast, poglavarem rodbin, ranji in za člane njegovega gospodinjstva (sem se pristejava tudi podnjemniki). Poglavar gospodinjstva more onim članom gospodinjstva, ki jih ne hrani, izročiti njihove nakaznice za kruh. Nakaznice bodo veljavne v vseh občinah kronovine, v katerih so take nakaznice vpeljane. Razentega se more s posebnim odlokom prizadetih deželnih oblasti, razširiti veljava teh nakaznic tudi na občine sosednjih kronovin. V krajih, v katerih so uvedene nakaznice za kruh, se smeta moka in kruh oddajati le tedaj, če se pokaže uradna izkaznica in če se odvzame znamka za kruh in moko. Tudi v goštinicah se bo smel kruh oddajati le proti nakaznicam za kruh. Potniki iz krajev, kjer niso vpeljane nakaznice za kruh, morejo za čas, ki ga prebijejo v kakem drugem kraju, dobiti s posredovanjem gospodarja, pri katerem prenočujejo, dnevno nakaznico za 210 gramov kruha. Vse izkaznice so javne listine, katerih ponarejevanje se kaznuje po kazenskem zakonu. Prenos izkaznic ali odrezkov, kar tudi uporaba izkaznic, ki so uradno določene za druge osebe, ali ki niso več veljavne, je prepovedan. Ravnotakto je prepovedano, da bi prodajalci moke in kruha jemali nakaznice, ne da bi obenem vročili moko ali kruh. V kolodvorskih restavracijah, jedilnih wagonih in na parnikih se sime dajati kruh osobiu in da-

sažirjem brez izkaznice. Peki, trgovci z moko in kruhom itd. morajo zbirati odrezke, ki se odtrgajo od izkaznice, ter jih vsak teden oddajati oblastveno določenemu uradu. Da se kontrolirajo peki in trgovci, morajo imeti ti posebno knjigo, iz katerih je razvidna zaloge mlevenih produktov in kruha vsak teden. Če bo morda treba še popisati obstoječe zaloge, tedaj imajo politične deželne oblasti za to pravico. Prestopki teh predpisov se kaznujejo z denarno globo do 2000 kron, oziroma z zaporom do treh mesecev, pri obremenilnih okoliščinah tudi z globo 5000 kron, ali šestmesečnim zaporom. Prestopek se kaznuje lahko tudi s tem, da se dočasno odvzame obrtna pravica.

S temi sistematičnimi odredbami vlade bo onemogočen načrt naših sovražnikov, izstradati nas.

Razglas ministristva za deželno brambo

sporazumno z vojnim ministristvom in z drugimi udeleženimi ministristvimi z dne 19. marca 1915, drž. zak. štev. 66, o upostavljenu rekvizicijske komisiji in prevzemnih komisij za kovine in zlitine.

V smislu določb k § 18 : 2, drugi odstavek ministrske naredbe z dne 14. novembra 1914, drž. zak. štev. 326, o določbah za izpeljavo zakona z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 236, o vojnih dajatvah določene cene se razglaše, karor sledi:

1. Določene kovine in zlitine.

1. Za nov baker (elektrolit in čiščen baker z 99/75 odstotki bakra in prost arzena in antimona) 275 K za 100 kg. 2. Za drugačen čiščen baker 275 K. 3. Za star težki baker, baker v cevih in aparativ baker, za staro bakreno žico (izvzemši tanko žico) in odpadke bakrenih drogov 255 K. 4. Za takozvani lahki baker, bakrene opilke (ostružke), pocinjen star baker, stare telefonske bronaste žice in za staro tanko žico 235 K. 5. Za nove pločevinaste odpadke iz mesinga od izdelovanja patron, »tombak«-odpadke 200 K. 6. Za odpadke mesingaste pločevine (takozvani stružni mesing), nepocinjene mesingaste cevi, izstreljene patronne 180 K. 7. Za list mesing, mesing v koscih in podobno (zlitine pod 60 odstotkov) 150 K. 8. Za mesingaste opilke (ostružke), lahki (takozvani nabrani mesing), mesingasta sita, pocinjene, poniklene ali drugače onečiščene mesingaste odpadke 125 K. 9. Za stare rdeče zlitine, opreme, stroje, železniške rdeče zlitine v koscih 190 K. 10. Za opilke (ostružke) rdeče zlitine, bronasta sita 170 K. 11. Za nov izvirni topilničarski aluminij in nove odpadke aluminijeve pločevine 300 K. 12. Za stare odpadke aluminijeve pločevine in odpadke aluminijeve zlitine kakor tudi prelit aluminij 260 K. 13. Za čiste aluminijeve opilke (ostružke) 200 K. 14. Za nov čist nikel 700 K. 15. Za sirov nikel z več kot 90 odstotki čiste nikla 600 K. 16. Za nove odpadke čiste niklaste pločevine in svitle odpadke anod 650 K. 17. Za niklaste opilke (ostružke), za onečiščene niklaste odpadke in stare anode 350 K. 18. Za antimon regulus 200 K. 19. Za cin z več kot 99 odstotki čiste vsebine 850 K. 20. Za cin z 98/99 odstotki čiste vsebine v koscih ali drogovih 800 K. 21. Za cin vsebujoče zlitine kovin za varjenje in belih kovin za vsak kg cina 5 K 50 v. 22. Za novi mehki svinec 65 K. 23. Za star mehki svinec 58 K. 24. Za nove odpadke bele pločevine 6 K. 25. Za stare odpadke bele pločevine 5 K. 26. Za fini (čisti) cink (k večjem z 0/1% svinca) samo v bakrenih zlitinah 105 K. 27. Za rafinadni cink samo v bakrenih zlitinah 70 K. 28. Za sirovi cink samo v bakrenih zlitinah 68 K.

Za zlitine, ki v predstojecem niso omenjene, in ki vsebujejo navedene kovine, se plača v kolikor so te zlitine porabne, osnovna cena, določena za posamezne kovine, ki se nahajajo v zlitini.

Rudnine, predprodukti, kovinasti cementi in neočiščene sirove kovine, karor tudi pepel, opilke (ostružki) in druga za topiljenje potrebna stara gradiva, odpadki in ostanki se plačajo na podlagi cen za nova gradiva po odbitku stroškov za topiljenje. V teh (stroških) je zapovedano tudi plačilo za prevoz k plavžu.

Rekvizicijske cene veljajo od mesta, kjer se prevzamejo.

2. Za polizdelke se plačajo osnovne cene in poleg tega cene za izdelavanje.

Za izdelke nenavadnih dimenzij veljajo v trgovini navadni dodatki.

Kot pridatki k ceni kovin in zlitin so se določili za izračunjanje osnovne cene naslednji zneski za izdelke z navadnimi dimenzijami:

1. Baker: Pločevina in žica 39 K za 100 kg. Drogovi 25 K. Cevi 60 K. 2. Medenina (mesing). Pločevina 55

kron. Žica 60 K. Drogovi 50 K. Cevi 60 K. 3. Aluminij: Pločevina in žica 140 K. 4. Nikel: Pločevina 180 K. Žica 190 K. Drogovi 200 K. Cevi 320 K. 5. Svinec: Ploče, pločevina, žica in cevi 10 K. Svinčene šibre 8 K. 6. Zacinovo peno po debelosti do 100 K.

Georgi m. p.

Naredba ministristva za deželno brambo

sporazumno z vojnim ministristvom in z drugimi udeleženimi ministristvimi z dne 19. marca 1915, drž. zak. štev. 66, o upostavljenu rekvizicijske komisiji in prevzemnih komisij za kovine in zlitine.

§ 1. Za posle, ki stoje v zvezi z zahtevanjem kovin in zlitin deluje kot izvedeniški in izvršujoči organ ministristva za deželno brambo osrednja rekvizicijska komisija s sedežem na Dunaju (vojno ministristvo), kateri pripada po eden zastopnik ministristva za deželno brambo vojnega ministristva in ministristva za javna dela. Komisija se imenuje »C. kr. osrednja rekvizicijska komisija«.

§ 2. Za prevzemanje v vojne namene zahtevanih kovin in zlitin se upostavijo v Gradcu, Pragi, Solnogradu in Dunaju »C. kr. prevzemne komisije za kovine in zlitine«. Delokrog prevzemne komisije v Gradcu se razteza na Dalmacijo, Koroško, Kranjsko, Primorsko in Štajersko; delokrog komisije v Pragi na Češko; komisije v Solnogradu na Zgornje Avstrijsko, Solnograško, Tirolsko in Vorarlberško, končno komisije na Dunaju na ostale krovovine.

Naloga prevzemnih komisij je preizkušnja gradiva o njegovi sposobnosti za vojne namene, cenitev gradiva in prevzemanje istega.

Upostavitev nadaljnih prevzemnih komisij se pridružuje.

Vsaka prevzemna komisija se stoji iz enega zastopnika politične deželne oblasti, vojaške uprave in finančne uprave. Komisiji se prideli en strokovnjak.

§ 3. Ta naredba stopi v veljavo takoj po njeni razglasitvi.

Georgi m. p.

Dnevne vesti.

— Odlikovani slovenski častniki. Oficirski križec Franc Jožefovega reda s trakom vojaškega zaslubnega križca je dobil višji stabni zdravnik 2. razreda dr. Henrik Pečnik, infanterij, sanitetnega zavoda št. 6. — Vitezki križec Franc Jožefovega reda na traku vojaškega zaslubnega križca je dobil polkovni zdravnik dr. Hugo Koder, zapovednik poljske bolnice št. 3. — Signum laudis se dobili: poročnik v rezervi Emil Javeršnik, poljskega topničarskega polka št. 16, poročnik v rezervi Franc Košmelj, pešpolka št. 87; polkovni zdravnik dr. Karol Dobnik, infanterij, sanitetnega zavoda št. 8. Zlati zasluzni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil višji vojaški oskrbovalni oficijal Anton Tepež.

— Imenovanja v armadi. Za poročnika v rezervi je imenovan paroščak v rezervi pri pešpolku št. 16 dr. iur. Rudolf Terstenjak. Za polkovnega zdravnika v rezervi je imenovan dr. Hubert Mihelič, doslej višji zdravnik v rezervi.

— **V Ronovu na Češkem** je več slovenskih rezervnih častnikov, ki so prideleni 12. domobranskemu polku. Glavna njih naloga je, da vežbajo novo moštvo. Kakor se nam javlja v Ronovu, se nahajajo tamkajti tri slovenski rezervni častniki: dr. Fran Goršič, okrajni sodnik v Kamniku; graščak Rudesch iz Ribnice; Fran Krišper, notariski kandidat iz Ljubljane, in dr. J. Lovrenčič, odvetnik iz Ljubljane. Dne 24. p. m. je priredila beseda »Dobravac« v Ronovu na korist v vojni ospelej vojakov koncertni večer s sodelovanjem častniškega zborja 12. domobranskega polka. Na tem koncertu je nastopal tudi rezervni poročnik Fran Krišper, ki je zapel več slovenskih pesmi. Časovska »Pravda« piše o tem: »Slovenske pesmi, ki jih je izredno topilno in z mogočnim baritonom zapel ob spremljevanju klavirja rez. poročnik Fr. Krišper (Slovenec), so izviale viharno ploskanje, zlasti pesem »Bodi zdrava domovina, mili moj slovenski kraj!«.

— **Fran Dečko I. Iz Sredice.** Dne 12. marca je v bolnici v Nitri na Ogrskem vsed oslablosti srca mirno umrl sredinski rojak, medicinec Fran Dečko, kadet pri c. in kr. pešpolku št. 47. Udeležil se je s sanitetnim oddelkom najhujših bojev v vzhodni Galiciji od srede avgusta do srede oktobra ter je moral vsed boljši končno za več mesecev v bolnici. Dne 22. januarja pa se je vrnil kot kadet zopet na severno bojišče.

— **Strelne vaje.** V nedeljo, dne 28. marca ob 2. popoldne vršile se bodo na c. in kr. vojaškem strelišču v Ljubljani (Rakovnik) strelne vaje za c. kr. prostovoljne strelice, ki se s tem pozivajo, da se ob navedeni uri naravnost na strelišču zglasijo. Tudi mladi streliči (Jungschützen) in vsi, ki se k prostovoljnim strelicem do sedaj še niso zglasili in se za strelijanje zanimajo, vabijo se s tem k navedenim vajam.

in je bil o priliki naše ofenzive v Karpati v najhujših bojih. Ko je njegov nadporočnik Kopriča za ranam umrl, je bil Dečko začasno komandan stotnije in je bil zaradi hrabrosti predlagan za odlikovanje. Tega pa ni dočakal. Vsled naporov je hudo obolel — desna stran telesa mu je ohromela — in je bil dne 7. marca prepeljan v bolnico v Nitro, kjer je dne 12. marca preminil. Pokopan je bil 14. marca z vojaškimi častmi na mestnem pokopališču v Nitri. Blag spomin izredne energičnemu mlademu možu, ki počiva v tuji zemlji!

— **Iz Idrije** nam pišejo: V bolnici v Vranji v Srbiji je umrl g. Fran Burnik iz Idrije, enoletni prostovoljac v c. in kr. p. p. št. 102 in služitelj tehnične visoke šole na Dunaju, v 21. letu svoje dobe. — Kot sin občice spoštovanega rudniškega poduradnika g. Josipa Burnika je dovršil idrijsko realko ter se vpisal potem na dunajsko tehniko, kjer se je ob velikih žrtvah svojih staršev z vso vztrajnostjo in z odličnimi uspehi posvetil priljubljenim študijam. Ko je dovršil tretji letnik in napravil prvi državni izpit, je bil vpoklican v Benešovo ter je odšel po vojaškem izvežbanju v bojno črto na jug. Tam se je tri mesece hrabro bojeval, potem pa je bil vjet in odveden v Vranjo, a tam je obolel na legarju. V zvestem izpolnjevanju vojaških dolžnosti je neustrašeno gledal smrti v obraz. Toda ta ga ni dohitela na bojnem polju, ampak neusmiljena bolezna je ugrabila mlado, nadepolno življenje. — Pokojni tehnik Burnik je bil tako simpatičen in nadarjen dijak odlikitev in blagega značaja, ki je užival v vseh krogih — zlasti pa med svojimi tovariši — najsplošnejšo prijateljstvo. Bil je vzoren slovenski dijak. Bodu mu časten spomin! — Težko prizadeti cenjeni rodovini naši iskreno sožalje!

— **Na severnem bojišču** je bil ranjen finančni asistent v Mariboru Anton Mesarič. Leži v neki bolnici na Moravskem. — **Pogreša se Vilko Ločnik** iz Ljubljane, ki je dne 20. decembra l. l. odšel na bojno polje. Ko je odšel iz Ljub

tedna, 4350 živilih prasičev - peršutnikov in 5078 debelih prasičev, skupaj 9429. — Cene za 1 kg žive teže so znašale: pri mladih prasičih - peršutnikih prve kakovosti 2 K 60 vin. do 2 K 76 vin., druge kakovosti 2 K 30 vin. do 2 K 58 vin., tretje kakovosti 1 K 94 vin. do 2 K 28 vin., najboljše kakovosti 2 K 78 vin. do 2 K 86 v. Pri debelih prasičih prve kakovosti 2 K 92 vin. do 3 K 10 vin., druge kakovosti 2 K 60 vin. do 2 K 90 vin. in tretje kakovosti 2 K 10 do 2 K 56 vin., najboljše vrste 3 K 12 vin. Ker se je proti prejšnjemu tednu pripeljalo 2186 prasičev manj, so poskočile cene pri debelih prasičih za 8—14 vin. in pri peršutnikih za 6—10 vin. pri 1 kg žive teže.

Zemlje na Dunaju. Nižjeavstrijsko namestništvo je zauzalo, da je od 31. marca naprej sploh prepovedano početi žemljje, kifelce in drugo tako pecivo.

Tržno poročilo za mesto Gradec. Dne 18. marca se je prigralo 224 volov, 156 bikov in 460 krav, skupaj 840 govedi. — Cene so znašale za 100 kg žive teže: pri debelih volih 140—160 K, pri poldebelih 130 do 138 K, pri navadnih 120—128 K; pri debelih kravah 136—140 K, pri poldebelih kravah 96—114 K, pri navadnih kravah 72—94 K; pri bikih 122—144 K.

Draženje premoga. Iz pojavnika, ki nam ga je poslala »Trifaijer Kohlenwerksgesellschaft« glede zvezne med cenami v njeni konzumni zalogi in cenami njenega premoga, je razvidno, kako zelo se je podražil premog. Družba pravi sicer, da »le za 10 K pri wagonu«, toda pristavlja, da se nanaša le zvišanje na njen celokupno predajo. Ravnou tu pa tiči sajec. Velikim podjetjem predaja namreč družba svaj premog po znatno znižanih cenah (Južni železnici, državnim železnicam), privatnim odjemalcem, občinstvu, ki mora šteti sedaj z vsakim vinarjem, ga pa neznošno draži! Lastniki premogkopov se postavljajo v teh težavnih časih na zgolj dobičkarsko stališče in so si postavili za načelo: če je vse dražje, naj bo pa še premog! Izgovor, da so se produkcijski stroški znatno pomnožili, je seveda prazen; baš v rudokopih se o izrednem podraženju produkcije ne more govoriti. Ako bi ostale premogarske družbe pri svojih starih cenah, bi ne trpele prav nikake izgube; le njihov dobiček bi bil morda nekoliko manjši, kar pa je v sedanjih časih, v katereh je iz patriotskih in človekoliubnih ozirov obsojati vsako izkorisčanje revnejšega prebivalstva, itak le prav. Razne gospodarske organizacije na Dunaju in na Češkem se ogrevajo za uvedbo maksimalnih cen za premog. Baš za naše kraje bi bila taka naredba nujno potrebna in državna uprava bi si stekla velike zasluge, ako bi se v tem oziru odločila k energičnem korakom.

Velikonočne potice. V smislu min. odredbe z dne 30. januarja je tudi pri velikonočni peki prepovedano rabiti več kakor 50% pšenične ali ržne moke. Kdor bi si hotel peči pšenično potico, mora pač ostalo peko napraviti iz koruzne ali ječmenove moke. Razmerje 1 : 1 mora na vsak način ostati.

Velikonočne pisanke (barvana jajca) na Štajerskem prepovedane. Štajerska namestništva je prepovedala barvanje velikonočnih jajc ozir. na pravo takozv. pisank (rumenici). Prestopke zoper to prepoved bodo kaznovale politične oblasti.

Krojači iz Ljubljane, okolice in iz dežele dobe sedaj redno delo pri zavodu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22. Odajajo se artiljerijske hlače in infanterijske bluze v delo prirezano in opremljeno z vsemi dodatki. Zasluga se plačuje 1 K 60 v za artiljerijske hlače in 2 K za bluze. Sukanec se oddražuna v protiračunu, even. transportne stroške iz Ljubljane in nazaj mora trpeti vsak sam. Izdelki morajo biti vsi izvršeni natančno po predpisih, ki jih dobijo vsak krojač ob sprejemu dela.

Sivjanje vojaškega perila, ki ga je vodil zavod za pospeševanje obrti, se je za enkrat ustavilo, če bo mogoče preskrbeti še kaj takega dela, bo zoper razglašeno v časopisu. Še v delu se nahajajoči izdelki se sprejemajo samo zjutraj od 8. do 9. ure v skupni šivalnici, Šelenburgova ulica št. 1 (v internatu uršulinskega samostana).

Begunci iz Galicije. Dosej še nimamo nikake uradne statistike, ki bi nam povedala, koliko ljudi je vojna pregnala iz Galicije, pač pa je dužni teknik »Polen« s pomočjo uradnih podatkov in na podlagi zasebnih poizvedb približno doagnal, da je od začetka vojne pobegnilo iz Galicije 381.000 oseb. Prvi begunci so prišli iz Lvova in bližnjih mest, potem so jim sledili drugi. Bežali so v začetku večinoma, kolikor toliko premožni ljudi ali pa so uradniki

potem pa tudi drugi prebivalci. Na Dunaju je še kakih 150.000 beguncev, v drugih nižjeavstrijskih krajih pa 25.000. Na Gornjem Avstrijskem je 22.000, na Solnograškem 3000, na Tirolskem 2000, na Češkem 115.000, na Moravskem 35.000, na Štajerskem 30.000, na Koroškem 10.000 in na Kranjskem 4000. (Če jih je na Kranjskem še toliko, tega ne moremo reči.)

Iz politične sanitetne službe. Deželni predsednik je imenoval sanitetne asistente dr. Ernesta Tratniga in dr. Julija Pöela za sanitetne koncipiste na Kranjskem.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala podružnica St. Rupert znesek 25 K 60 v, katere je nabral predsednik gosp. Fr. Lukek, mesto na grobnejša venca v vojni umreli vojak, rodoljubu, nepozabnemu Jožetu Brearju, posestniku na Kamnu pri St. Rupertu. Iskrena hvala!

»Rdeča maska« je najnovejši izvirni proizvod slov. gledališke literature nepoznatega pisatelja in se vprizori jutri, v nedeljo, dne 28. marca na Malem gledališču; slika sedajno mizerijo gledaliških igralcev, a konča uprav z dramatično potezo. Ideja tega dela je povsem originalna in zanimiva ter nadkriluje nemško letošnjo gledališko literaturo, ki vsak dan vadi nova dela za kar jih je vojna dobrdošla. Nastajajo burke in patriotske igre, kar ad hoc. Pisatelji izrabijo celo prodajalne vojnih predmetov in rezkvizite morajo pomoći do uspeha. Burk »V vojno mora« zahteva pol trgovine Ketteja, kajti brez toli in toli ducata tega in onega ne more črnovejnik pred sovražnika. Da ni dobro preskrbljen, nastane v streških jarkih preprič v teži nednosti prihrumi sovražnik in vojna je zgubljena. Epizoda iz življenja Napoleona na gradu Solitud ima historično ozadje in je tem zanimivejša, ker nastopi gost gdje. Mica Hadžičeva. Vstopnice se dobijo v Šelenburgovi ulici v trafički Češark.

Muzejsko društvo za Kranjsko priredi v pondeljek dne 29. marca t. l. v dvorani Mestnega doma pojavljeno znanstveno predavanje. Predava gosp. vseučiliščni profesor dr. Boris Zarnik o »Bojih v živilstvu«. Besedo bodo pojasnjavale sklopitne slike. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 K. Držveni udi, vojaško moštvo in džaki plačajo 50 v. Prebitek je namenjen potrebnim rodbinam v boju padlim Ljubljancam in Rdečemu križu. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Določbe o poštnem prometu vojnih vjetnikov, interniranec in konfirmancov. I. Promet v vojnih vjetnikov. 1. Avstro-ogrskim vojnim vjetnikom, ki se nahajajo v sovražnih državah, se smejo, oziroma vojni vjetniki, ki se nahajajo v Avstriji, smejo razpošiljati: a) navadna pisma in poštné dopisnice v Francijo, Veliko Britanijo, na Japonsko, v Črno goro, Rusijo in Srbijo; v prometu s Francijo je teža pismenomejna na 20 gr. v drugih relacijah na 100 gr.; b) vrednostna pisma v Francijo, Veliko Britanijo in Rusijo; c) poštné nakaznice v Francijo, Veliko Britanijo, na Japonsko. Vse te pošiljalce so proste poštne. Posiljalce s povzetjem niso dopustne, poštne zavitki v Francijo ne smejo imeti navedene vrednosti. 2. Vse pošiljalce morajo biti opremljeni s kolikor mogoče točnim naslovom. Pri pošiljalah za avstro-ogrsko vjetnike mora naslov vsebovati ime in priimek, vojaško stopnjo, polk itd., bivališče in namembno deželo; pisan mora biti v latinskih črkah. Pri pismih v Rusijo se priporoča, naj se naslov piše na levo polovico ovitka (kuverte), tako, da se desna polovica lahko porabi za dodatni pripis naslova v ruskih črkah. Na pošiljalah v Veliko Britanijo se sme navesti krstno ime edino v nemški ali angleški obliki; če pri teh pošiljalah ni znano bivališče, je treba pripisati številko vojnega vjetnika kakor tudi zaznamek: »c/o Prisoners of war Information Bureau, 49 Wellington Street, London W. C.« Zaradi posebnih določb glede naslovovanja poštnih nakaznic glej točko 4. Pri vseh pošiljalah je dalje treba zaznamovati na očividni način desno nad naslovom: »Kriegsfangenehrendung, Gebührenfrei« ali »Prisonier de guerre, — en franchise de taxe«. Pri poštnih nakaznicah je treba napisati ta zaznamek na desni odrezek, pri poštnih zavitkih pa na pošiljalcev samo in na desni odrezek poštne spremnice. Razen naslova prejemnika mora odpošiljalci nавesti še svoje lastno ime in svoj naslov, in sicer pri pismih na zadnji strani ovitka, pri poštnih dopisnicah na levi dolovici prednje strani. pri poštnih

nakaznicah na prednji strani levega odrezka, pri poštnih zavitkih na posiljavci sami in na desnem odrezku poštne spremnice. 3. Navadna in vrednostna pisma se morajo predajati odprtia. Vrednostna pisma ne smejo vsebovati sporocil. 4. Za potne nakaznice je treba rabiti obrazce, ki so predpisani za mednarodni promet. Znesek je treba nавesti v frankih. Poštne nakaznice za Francijo, Veliko Britanijo, Japonsko in Rusijo, ki jih posreduje izključno Švicarska poštna uprava, morajo biti naslovljene: »An die Oberpostkontrolle in Bern, Schweiz«. Pri poštnih nakaznicah v Srbijo je odpošiljalcu prosto, da se posluži posredovanja Švicarske ali romunske poštne uprave. V prvem slučaju se mora naslov glasit enako: »An die Oberpostkontrolle in Bern, Schweiz«, v zadnjem slučaju pa: »An das k. k. Generaltelegrafamt, Wien 1«. Na zadnji strani levega odrezka se mora kar najtočneje nавesti naslov prejemnika (glej zgoraj točko 2. od 1.).

Na odrezku se ne smejo nahrabati pismena sporocila. Poštne nakaznice se vplačujejo po preračunjevalnem razmerju, ki se določi od slučaja do slučaja. 5. Poštne zavitki smejo vsebovati le oblike, perilo in druge ravne predmete za osebno potrebo. Ni dopustno prilagati pismenih sporocil, ravno tako se tudi na odrezku ne smejo nahrabati pismena sporocila. V svrhu, da se ugotovi vsebina, so predajni poštni uradi upravljenci zahtevati, da se zaviti po potrebi odpro. Glede omota in zavitra veljajo isti predpisi kakor za poštne zavitke v dotedne namebne dežele sploh. V interesu pošiljaljevja pa je, da v potrebljajo za omot le močno povočeno platno ali kako drugo nepremočljivo snov ali čvrste lesene zaboje. Priporoča se tudi, da se napiše naslov na omot sam. Pri zavitkih za Rusijo niso potrebne carinske izjave. Razpošilja se na novarnost pošiljaljevja. 6. Navadna pisma in dopisnice za vojne vjetnike se lahko polagajo tudi v poštne nabiralnike. — II. Promet interniranec in konfiniranec. 1. Avstrijskim in ogrskim državljanom, ki niso vojni vjetniki, teniče internirani (to je: pridržani v taborih) ali konfirmani (to je: samo pod posebnim oblastvenim nadzorstvom) v sovražnih državah, smejo njih svoji pošiljalci: a) navadna pisma in poštne dopisnice v Francijo, Veliko Britanijo, Rusijo in Srbijo; b) vrednostna pisma (brez povzetja) v Veliko Britanijo; c) poštne nakaznice v Francijo, Veliko Britanijo, Rusijo in Srbijo. Najvišji znesek poštne nakaznic v Rusiji je 800, v druge tri dežele 1000 frankov. Priporoča se pa, da se v Franciji interniranec in konfirmancem naenkrat izplača samo 20 frankov; d) poštne zavitke (brez povzetja) v Veliko Britanijo in Rusijo. Iste vrste pošiljalcev pošiljajo lahko svojcem tudi v Avstriji, internirani in konfirmanci ne v vojni vjetri pripadniki sovražnih držav. Pošiljalce so zavezane poštne postnini, izvzemši one, ki so naslovljene na avstrijske (ogrsko) državljanje, internirane v Veliki Britaniji, ter na one, ki jih predajo v Avstriji internirani angleški državljanji. 2. Vse pošiljalce morajo biti opremljeni s kar najtočnejšim naslovom. Pri pošiljalah na interniranec ali konfirmanca se mora nahrabati za imenom prejemanja očividen pristavek »Interné (e)« ali »Confiné (e)« ali »Sujet français (anglais etc.)«. V ostalem veljajo za pošiljalce določbe pod I., točka 3, 4 in 5, določbe v točki 5. z izjemo, da je treba tudi poštним zavitkom v Rusijo prilожiti carinske izjave. 3. Pošiljalce so raznovrstnega blaga in denarja za 330 K. Ker je bila prodajna v prvem svetu zjutraj že napol odprt, brez luči in brez zaposlencev, je mimo idoci občinski službi A. Petek uslužbenec Oslakove iz postelje poklical in vprašal, zakaj so vrata v trgovino napol odprt pustili. Na licu mesta došli Oslakovi uslužbeni so na poškodovanih ključavnicah in na razmetanem blagu v prodajalni takoj spoznali, da so imeli čez noč na nedeljo v prodajalni nepoklicane goste. Poklicana c. kr. orožnika orodniške postaje na Ponikvi, g. nadstražnik Andrej Gril in g. nadstražnik Alojzij Muršič sta hitro v zasledovanju tativ v posvetno ukreneti. Med vjetniki je tudi Alojzij Mlinar, posestnik sin v Podvolovluku. Izmed vjetnikov, ki so bili v tej občini mobilizirani, jih pogrešajo deset. Nadejati se je, da niso vsi padli, marveč da je marsikater izmed njih vjet in se bo še oglasil iz vjetništva.

Ponikva ob Južni železnici. V noči od 20. na 21. t. m. so vlomilni v trgovino g. A. Oslaka, sredi vasi, tik Slomškovega oreha, uzmoviči. Odnesli so raznovrstnega blaga in denarja za 330 K. Ker je bila prodajna v prvem svetu zjutraj že napol odprt, brez luči in brez zaposlencev, je mimo idoci občinski službi A. Petek uslužbenec Oslakove iz postelje poklical in vprašal, zakaj so vrata v trgovino napol odprt pustili. Na licu mesta došli Oslakovi uslužbeni so na poškodovanih ključavnicah in na razmetanem blagu v prodajalni takoj spoznali, da so imeli čez noč na nedeljo v prodajalni nepoklicane goste. Poklicana c. kr. orožnika orodniške postaje na Ponikvi, g. nadstražnik Andrej Gril in g. nadstražnik Alojzij Muršič sta hitro v zasledovanju tativ v posvetno ukreneti. Drzna uzmoviča pa bosta za tativno pri c. kr. vojnom sodišču v Gradcu svoje plačilo prejela. Spretno postopanje c. kr. orožništva pa zasluži v tem slučaju posebno povhavo, ozir. nagrado.

V Mariboru je umrl dne 23. marca Jurij Pöhlz, bivši večletni profesor na mariborski gimnaziji. Maribor. (Dražinj.) Od dne do dne občutnejše postaja primanjkanje raznih živil, v prvi vrsti moke in mesa ter zabele. Deželni namestnik si sicer po možnosti prizadeva, da bi kolikor mogoče našel novih sredstev, ki bi temu odpomogle in reči moramo, da ima pri vsem doslej prav srečno roko. Kar je pošteno mislečega veletrgovstva, mu seveda hodi ha roko, je jih pa tudi dosti takih, ki imajo še baje dokajnji začlog, pa jih pošiljajo izven dežele, odnosno drugim mestom. Poročali smo, da si je tudi naša mestna uprava, kakor zagotavlja, oskrbeli veli-

ko alogo zlašči krušne moke. Čudno pa je, da vsi oni, ki iz te zaloge dobivajo, doslej v prvi vrsti delavski sloji, tožijo, da se ta moka ne da zgnesti, da kruha peki ne morejo speči v hlebih, marveč, da se jih loči in, da je pečen kruh le slabu vžiten. Mestna občina, oziroma magistrat je javnost svojcas tudi zagotavljala, da ima i pšenične moke v zalogi. Konzumenti dobivajo doslej le navadno krušno moko, kateri ni nič pridejano. Iste tožbe so radi krompija. Prav poseben krije je z mesom in so mesari že pred par tedni izjavili, da je lahko mogoče, da za prihodnje praznike mesa sploh ne bo dobiti, ker primanjkuje klavne živine. Danes so menjenja, da se bo morda dalo pomanjkanju mesa odpomoci s tem, da se bo kalo samo po dvakrat na teden, ostale dni pa, da bi se nakupovalo po deželi klavne živine. Optimisti med njimi celo menijo, da cene mesu od sedanje višine naprej, ne bodo več poskočite, vsaj ne občutno, seveda pa tudi ni prav nič upanja, da bi se te cene sedaj ali pa v doglednem času kolikaj znižale. Pri vsem je še klavna živina danes že povprečno zelo stara. — Kmet, ki mora seveda istotako vse zelo draga plačati, je v isti meri podražil tudi vse poljske pridejke. Tako velja sedaj litera fižola 55 do 60 v in jače povprečno 12 v, liter bučnega olja 2 K 40 v, vse torej po dva do trikrat več kot kraljani ob tem času. — Ravno ista je z vsemi ostalimi stvarimi po trgovinah. Kilogram svinjske masti velja že 3 K 60 v in majhina, še ne prekajena šunka, težka dva in pol kilograma velja čez — 8 K! Kdor je bil danes v srečni posesti velikega vrta, ta bo vsaj shajal.

Laški trg. Te dni se je vršila pred tukajšnjim okrajnim sodiščem obravnavava proti brivcu Cokanu radi razdaljila časti. Cokan je trboveljski uradnik g. Oseta 8. februarja v neki gostilni delal različne očitke in ga žalil. Proti g. Osetu so že davno ustavljena vsa sodniška postopanja in gospod Oset tudi že opravlja zopet v Trbovljah svojo službo kakor poprej. Cokan je bil radionih lažjih in trditev obsojen na 14 dni strogega zapora.

Očitki z občini Šoštanjice v Kočnici. Občini Šoštanjice se vrši dne 15. aprila 1915 ob 3. popoldne v prostorji posočiljnice.

Štajersko deželno finančno ravnateljstvo je imenovalo davčne očitke: Josipa Schacho, Henrika Dronika, Rudolfa Müllerja, Henrika Skrajnarja, Josipa Jeschouniga

jo vojni oblasti; 2. ako bodo skušali učiniti; 3. ako se karkoli dogodi prevoz in se krive ne more takoj najti.

Na Reki je umrla soprga tamošnjega posestnika gosp. Frana Jagodnika. Jagodnik je Slovensec.

Na Reki je bil obsojen na pet let težke ječe že dvanajstkrat kaznovani Ivan Zeball iz Kranja, in sicer zaradi sedmih tatvin.

Umrl je v Zagrebu gosp. Bogdan Autsch, lastnik boštanjskega graščine ob Savi.

Črne koze v Osjeku. V Osjeku so se pojavile črne koze. V mestu je obolela ena oseba, v okoliški vasi Tenje pa sedem.

Našla se je listnica z malo vsoto denarja. Kdor jo je izgubil, naj se zglaši pri tvrdki F. Meršol, Mestni trgovščki Št. 18.

Razne stvari.

* Proti cenzuri. Iz Brna poročajo: Mestni občinski svet je soglasno sklenil izraziti se proti sedanji praksi cenzure.

* Uniformirani otroci. Policijsko ravnateljstvo v Monakovem je prepovedalo otrokom, nositi vojaške uniforme, češ, da to resnobi sedanje časa ni primerno.

* Odslovljeni ruski oficirji. Švicarski listi poročajo, da je rusko vojno ministrstvo odslovilo znatno število oficirjev vseh činov. Vsi ti oficirji so doma iz baltiških provinc in nemške narodnosti.

* Povzročitelji atentata v Sofiji. »Baseler Nachrichten« poročajo iz Milana, da so v Sofiji izsledili povzročitelje atentata v mestni kazini. Kakor se zatrjuje, so to sami make-donski anarhisti.

* Novo cepivo proti koleri. Iz Ženeve poročajo: Pariški zdravnik Vincent je dal akademiji znanosti na razpolago novo cepivo proti koleri. Cepivo se vbrizga pod kožo in ima po 12 dneh ta učinek, da je dotičnik absolutno zavarovan proti koleri.

* Delavska gibanje na Angleskem. »Rotterdamske Courante« javlja iz Londona: Razsodišče je priznalo kovinskim delavcem v okraju Clyde zvišanje plač v znesku 1 penny na ur kot vojno doklad. Delavci so zahtevali 2 pennya na ur kot trajno zvišanje.

* Iz Inomosta poročajo »Münchener Neueste Nachrichten« z dne 25. marca: Trije znani tirolski politiki: deželnji poslanec dr. Anton Stenfelli iz Rive, dr. Sembenico iz Arka in odvetnik dr. Vettori iz Rive, so pobegnili v Italijo, da se odtegnejo vojaški dolžnosti.

* Nesreča na železnici. Iz Varšave se poroča, da je v nekem vlaku, ki je vozil v Moskvo, nastala eksplozija. Nekdo je iz neprevidnosti vrgel tečo vžigalico stran, a padla je tako nesrečno, da se je vnel eter, ki je bil v neki posodi. Več kakor 40 potovalcev je bilo poškodovanih, med njimi 13 težko; dva sta na potu v bolnišnico umrli.

* V Nemčiji morejo biti ženske občinski uradniki. Kakor poroča »Vossische Zeitung«, je odredila pruska vlada, da smejo tudi ženske opravljati občinske urade. Posebno pripravne so v uradih, ki se pečajo s civilnim zakonom in v katerih pridejo v poštev čestokrat zelo delikatne stvari. Žena se ženi vedno raje zupa. Ta naredba je bila sprejeta z splošnim zadovoljstvom.

* Beda v Zgornji Italiji. Prefekt v Vicenzi je imel govor, v katerem je zahteval, naj se izdajo radikalne odredbe, da bo pomagano domov vrnivši se emigrantom, ki trpe največ bedo. Samo v provinci Vicenza je 31.000 takih oseb, ki nimajo ne zaslужka ne živeža. Vlada je dala za to provinco že 200.000 lir, a to ne zadostuje. Treba je tem ljudem pre-skrbeti zaslужkov. Na Beneškem so skoro vsak dan demonstracije in ženske že plenijo, ker trpe lakoto.

* Žetev Nemčije. Iz Monakovega poročajo: V nekem znanem članku lista »M. N. N.« izvaja bivši poslanec in odlični poljedelec dr. Jurij Heim: Ze sto dnevih smo lahko v položaju in žetve leta 1915 delati si kruh. Prve žetve na tujih tleh bodo že lahko koncem maja. Naše čete so tamkaj obdelale več tisoč hektarjev zemlje in so z delom skoraj pri kraju. Če le nekoliko delamo s previdnostjo in paznostjo, ne bo Charles Richet nikdar doživel trenutka, ko bo nemško ljudstvo prosilo na kolennih za mir. Mi ne bomo nikdar umirali gladu.

* Krakovsko vseučilišče. Z Dunaja poročajo: Kakor poročajo poljski listi, so te dni zaključili na kra-

kovskem vseučilišču zimski semester, predavanja se v preteklem semestru niso vršila. Po 514. letih se je prvič zgodilo, da se na krakovski univerzi niso vršila predavanja. Celo med obleganjem Krakova s strani Svedov leta 1655. so se vršila predavanja in je bilo navzočih 630 slušateljev; 70 slušateljev se je borilo takrat proti sovražniku.

* Mesto, ki nima nakaznic za kruh, je Jauer v dolini Sleziji. Teden dne dospelo iz waldenburškega okraja v Jauer nad 300 žensk, ki so navalile na ondotne prodajalne moke in kruha. Nekatere izmed teh žensk so imele celo ročne vozičke, na katere so naložile nakupljeno moko, kruh in žito. Pred odhodom popoldanskega vlaka je nastala na kolodvoru silna gneča. Vse čakalnice so bile prepuno in ga opozoril na nevarnost, ki namata preti, toda — kakor rečeno — oba sva bila brez munice. Volkovi so v polkrogu kazali zobe, ali niso si upali naju napasti. Eden največjih se je pripazil bližu naju. Gobec je imel odprt in iz njega mu je visel dolg jezik. »Sedaj, ali nikoli!« sem si mislil, skočil k njemu in ga prebodel z bajonetom. Silno je zatulil, se zgrudil, potem zopet vstal in se odvlekel k svojim volčjim tovarišem. Sedaj pa se ves trup navalil na naju. Udarjal sem po volkovih z bajonetom in kopitom, kamor sem zadel. Tudi Nemec je pošteno udarjal z bajonetom. Slednjič so se volkovi umaknili, ali so se vedno režali na naju iz daljave kakih deset korakov. Nemec mi je pokazal svojo roko, ki je krvavela. Obvezal sem mu rano s svojim zepnim robcem, ali nisem odvrnil pogleda od volkov. Tako sva prebedela vso noč. Volkovi, ki očividno niso bili lačni, niso več navalili na naju. Pred zoro so neopazeno izginili. Dve ure pozneje sem s svojim nemškim tovarišem našel pravo pot. Moja pot je vodila na desno, njegova na levo. Molče sva si podala roko kakor najboljša prijatelja. V oči so nama prišle solze, ko sva se poslovila...

* Kaj, 42centimeterski možnarji, pravijo lahko Turki, kajti oni imajo topove, katerih kroglice so skoraj še enkrat večje, kakor pa projektili senzacionalnih nemških »debelih Bert«. In Turki se lahko hvalijo, da so izumili svoje »gromovnike« že v času, ko je bila Kruppova firma takoreko še mala kovačnica. Ti starci topovi, ki so streličali kamenite kroglice kalibra 70 cm so se nahajali v dardanelskih utrdbah. Tam jih je videl takrat pruski stotnik in poznejši slavni nemški vojskovođa maršal Moltke I. 1836., katerega je bila pruska vojna uprava poslala kot vojaškega strokovnjaka v Carigrad. V pismu, ki ga je pisal Moltke svoji materi in Pere, dne 13. aprila 1836. popisuje te ogromne turške topove tako-le: Posebno čudni so ogromni »kemerlikri«, ki streljajo kroglice iz mramora ali pa granita. Ti topovi leže v obokanih odprtih trdnjavah brez lafet na kamenitih podstavkih. Nekatere cevi tehtajo nad 300 centrov ter imajo kaliber 2 devljev in 9 palcev (po pruski meri = 70 cm opredeljeno) tako da lahko zležeš v njej. Bašejo se s 148 funti smodnika. Ogromne kamenite kroglice dosežejo onostransko obrežje in se valijo še nekaj časa po kopnem naprej. Če zagnene tako krogla ladijo na vodni črti, potem ne vem kdo bi mogel zamašiti luknjo v premieri 3 devljev. Mesto »kemerlikova«, ki jih je videl Moltke pred 80. leti v dardanelskih utrdbah stoe danes tam dragi strijci, ki so sicer po svojem obsegu mnogo skromnejši, toda po učinkovitosti svojih projektilov tisočkrat strašnejši, kakor pa njihovi predniki izvajali Moltkejevih časov.

* Bolgari in Grki. Izdatna ilustracija velikega nasprotja, ki vlada med Bolgari in med Grki, je naslednji člančič, ki ga je priobčil sofiski »Echo de Bulgarie«: V velikem atenskem časopisu »Athinaïs« čitamo v razpravi o razmerju med Grki in med Srbi: »Srbi ne ljubijo Grkov takoj, kakor Grki Srbe«. Vidite, dragi tovariši, vi do drugega naroda, budi katerikoli, ne morete zahtevati, naj imata za človeštvo tako silno ljubezen, kakor jo imate Grki. Vaši rojaki so kar obsedeni tega čustva in sicer v taki meri, da že nedolgo tega noben tuječ ni mogel prepotovati Grške, ne da bi bil s silo zadržan, posebno če je bil bogat. Lahko bi bilo sestaviti veliko listo tujcev, ki so tako podaljšali svoje prebivanje v lepih Grških in ki so morali pred odhodom v znak hvaljavnosti odštetiti svojim pregorečim častilcem znatne svote. To češčenje bližnjikov je na Grškem prava strast. Kar ima bližnjk, posebno če je to kaj več vredno, vzbuja občudovanje kavalirskih Grkov. Testvari dobiti in jih pridržati, to je želja vsakega pravega Grka. Kakih deset let je tega, kar je priběžala v Atene dama, ki je iz Pariza odnesla več stotisoč frankov vrednih dragocenosti. Takoj je več kakor štiri deset najoddilejnjejših prebivalcev Aten zasnubilo in so bili med njimi tudi najvišji državni funkcionarji. Tako goreče ne more drugih ljudi nihče ljubiti. V drugem članku piše »Echo de Bulgarie«: »Moderne Atene so le senca Aten v Periklejevih časih. Atene imajo pač spomenike, a podobni niso nikomur; imajo akademijo brez akademikov in sijajno knjižnico brez knjig. Toda Sparta je le mizerna pokrajina in špartanski duh je popolnoma izginil.« Take zavavljalice so gotovo dobro merilo za spoznanje nasprotja med Bolgari in med Grki.

Izhko pametno delamo, mislimo in preudarjam. Tudi pomanjkanje spanca, migrena, mrzle noge, glavobol in oslablost srca so samo posledice valovanja krvii na tiste dele telesa ali od njih. Hladeče, osvežuju-

* Rusi in Nemci proti skupnemu sovražniku. Neki ruski vojak piše: Zašel sem bil v gozd. Tam sem srečal nekega nemškega vojaka, ki se je tudi izgubil. Dogovorila sva se, da skupno poiščeva pot iz šume. Hodila sva dolgo, več kilometrov, ne da bi bila našla pravo pot. Legla sva pod neko drevo — ker se je bilo že zmračilo — da se nekajko odpočije. Puško sva držala v roki, ali nista imela niti ene kroglice. Ker sem bil izmučen, sem kmalu zadremal, ali prej, nego sem trdno zaspal, sem čul v bližini neki šum. Skočil sem pokonci. Nemec poleg mene je trdno spal in brezbrinjno kakor dete. V tem trenotku sem zagledal v grmovju dve bleščeci očesi. Teh iskrečih se oči je bilo potem vedno več. Ni bilo nikakega dvoma: bili so volkovi! Vzbudil sem Nemca in ga opozoril na nevarnost, ki namata preti, toda — kakor rečeno — oba sva bila brez munice. Volkovi so v polkrogu kazali zobe, ali niso si upali naju napasti. Eden največjih se je pripazil bližu naju. Gobec je imel odprt in iz njega mu je visel dolg jezik. »Sedaj, ali nikoli!« sem si mislil, skočil k njemu in ga prebodel z bajonetom. Silno je zatulil, se zgrudil, potem zopet vstal in se odvlekel k svojim volčjim tovarišem. Sedaj pa se ves trup navalil na naju. Udarjal sem po volkovih z bajonetom in kopitom, kamor sem zadel. Tudi Nemec je pošteno udarjal z bajonetom. Slednjič so se volkovi umaknili, ali so se vedno režali na naju iz daljave kakih deset korakov. Nemec mi je pokazal svojo roko, ki je krvavela. Obvezal sem mu rano s svojim zepnim robcem, ali nisem odvrnil pogleda od volkov. Tako sva prebedela vso noč. Volkovi, ki očividno niso bili lačni, niso več navalili na naju. Pred zoro so neopazeno izginili. Dve ure pozneje sem s svojim nemškim tovarišem našel pravo pot. Moja pot je vodila na desno, njegova na levo. Molče sva si podala roko kakor najboljša prijatelja. V oči so nama prišle solze, ko sva se poslovila...

* Nova prorokinja. Prorokovan o koncu vojne smo slišali že toliko, da so postala že dolgočasna. V »Münch. Neueste Nachrichten« pa čitamo prigodbico, ki jo pripoveduje neki nemški zdravnik o vojni prorokinji posebne vrste. Sivar je interesantna — če je resnična. Zdravnik pričuje: V mesecu juliju, nekaj dni po sarajevskega atentata, je prišla v mojo ordinacijo neka stara žena, da jo preiščem in ji nasvetujem primerno zdravljenje. To sem storil in ji tudi priporočil, da naj se poda v kopališče. Žena mi je odgovorila, da se sedaj ne more podajati od doma, ker bo izbruhnila vojna. Moral sem se srejeti resnosti njene trditev in v žalih sem jo vprašal: »No, če tako dobro veste, da bo vojna, mi pa še povejte kedaj.« Resno kakor prej mi je odgovorila: »Tudi to vem — 3. avgusta.« »Dobro«, sem dejal, »če ste zadejeli, lahko prideš po 3. avgustu k meni in dal vam bom 100 mark.« Žena je mojo ponudbo sprejela — in par dni po 3. avgustu (dnevu izbruhna vojne) si je prišla po svoj stotak. Reči moram, da je njen resnost napravila na me precejšen vtisk in zato sem jo pri tem posetu zopet vprašal: »Sedaj mi pa še počejte, kdaj bo konec vojne?« Žena mi je mirno in hladno odgovorila: »29. maja.« Obljubil sem ji, da ji dam 200 mark, ako se njenja napoved obistini. — Skoraj sem na cel dogodek že pozabil, ko se oglasi moja znanka 12. t. m. pri meni te me prosi, da ji izplačam obljubljena dva stotaka. Bil sem naravno osprijen. »Kako?« Saj še ni 29. majnika in vojne še tudi ni konec! »Res je,« pravi žena, »to da bude mirni, vojne se bo res dne 29. majnika končala. Jaz bi rada denarje sedaj, ker bom z njim plačala svoj pogreb, ki se vrši 17. t. m. Če mi denarja ne daste danes, ga ne bom nikoli dobila.« Njeni mirne hladnosti in sigurnosti sem se tako ustrášil, da sem ji brez ugovora izplačal 200 mark — napol prepiciran, da gorovi resnico. In res je gorovila resnico. Umrla je 15. t. m. in 17. so jo pokopali.

* Zagotoneta posiljatev. Pred nekaj dnevi je prispeval v Benetke velika posiljatev nemškega piva. Milanška špedicija tvrdka Gondrand, katere lastnik je Francoz in akcijonar znanega protinemškega lista »Secolo«, trdi, da ji je bila posiljatev nakazana iz Berlina z določbo, da jo ekspedira v Tripolis. Posiljatev je obstojala iz cca 100 dvahektolitarskih sodov, katerih vsebina je bila deklarirana kot monakovsko pivo. V Tripolisu naj bi bil prevzel blago oni, ki bi se izkazal z duplikatom tovor-

nega lista. Sode so prepeljali v Benetke v magacine Gondrandove tvrdke in tam se je izvršilo razkritje — o katerem razpravljajo sedaj z velikim ropotom nekateri protinemški italijanski listi, češ, da podpira Nemčija — vstajo v Tripolitaniji. Pri spravljanju sodov v magacine je namreč neki delavec baje slišal v enem sodu trdo klopotanje. Mož je takoj »slutil, da gre za nepošteno stvar«, obvestil svojega šefja (Francoz!) in ko so sod razbili se je pokazalo, da se nahaja v njem le malo piva, večino prostora pa da zavzema kositrena škatlj. Škatlj so odprli in našli v njej — 9 modernih pušk s potrebnim streličjem. Seveda so na to razbili tudi še ostale sode in skoraj v vsakem se je nahaja malo orzarna, tako da so nabrali končno 546 pušk in veliko mnogino municije. Strašen nemški naklep je torej odprt. Puške so bile seveda namenjene nemškemu konzulu v Tripolisu, ki bi jih naj bil razdelil med arabske vstave. Na ta način bi bil podprt homatičje v Tripolitaniji in pomagal preprečiti, da se Italija — zaposlena v lastni koloniji — udeleži evropske vojne. Reči se mora, da je ta metoda daločito enostavna in kar je glavno: silno po ceni. Zasigurnost nevtralnosti Italije s 546 puškami, ta misel je vredna — magacinov tvrdke Gondrand. Najboljše pri celi stvari pa je to, da so puške, ki so se baje nahajajo v nemškem pivu — francoske in da tvrdka Gondrand ne more povezati imena odpošiljateljevega, češ, da je prišlo pivo iz Berlina. Morebiti, da pa odpošiljatelj ni imenovan. Zdi se, da gre za jasno nespretno aranžirano intrigo, ki pa se je že v početku svojega razvoja popolnoma ponesrečila. Berlinški »Lokalanzeiger« namenjava dogmati, da posiljatev sploh ni prišla iz Berlina.

* Vojne grozote. Zadnjič smo na tem mestu nekaj pojasnili, kako se je način vojskovanja tekmo stoljetij ublažil, četudi je vojna sama na sebi ostala krvava in strašna. Na svoja izvajanja danes še nekoliko izpopolnimo. V starodavnih časih je bil način vojskovanja zverinski. Kadars so šli Asirci, Babilonci ali Perzi na vojno, so jo vodili toliko časa, da so vse prebivalstvo napadene dežele ali ubili ali zasužnili. Šele asirske kralje Asurnasipal (884. pred Kristusom) je spoznal, da je zanj bolje, če kako deželo podvrže in ohrani prebivalstvo, da mu daje dobičke, kadar da bi vse pokončal. Od tedaj je ponavala splošno klanjanje premagancov, a vojna je bila vseeno strahovita. Če se je podvrgnil narod tujemu gospodstvu le količaj zoperstavil, ga je zadele strašna kazen. Smrt je bila še milost. Zmagovalci so premagancem iztaknili oči, jim odsekali roke ali noge, jih trpinčili na grozovite načine in tudi je bila čisto navadna stvar, da so kakega človeka pri živem telesu iz kože deli in ga potem nataknili na kol. Pozneje se je tudi zgodilo, da je zmagovalec ves premagani narod odpeljal z njegovim očem in ga ozemljil in ga nastanil kje drugje. Tako se je zgodilo Židom. Ti so bili v Babilon prepeljani in dasi so tam smeli svobodno služiti kruhu in kupčevati, so vendar smatrali, da so v sužnosti. Pri nadaljnjem razvoju držav je postajala politika vse bolj odločilna za ravnanje s premaganim narodom. Zdaj se je postopal z največjo grozovitostjo, zdaj s čudovito milobo in prizanesljivostjo. Cezarjevo vojno v Galiciji kažejo to najbolj. Ko je Cezar zavojeval mesto Uxellodunum, je dal vsem vojakom, kar jih je v velikih rokah, rdeči odsekati, a ko je zavojeval mesto Alesia, je vjetn

Gospodarstvo.**Škopljene in žvepljanje vinogradov.**

Ker se še vedno sliši tarnanje kmetov-vinogradnikov, da nimajo dovolj potrebne galice, tako, da ne bodo mogli škopiti svojih vinogradov, sporočam sledeče:

Razmeroma je dežela Kranjska z galico v Avstriji najbolje preskrbljena in vsak, kdor se je za to brigal, je od kmetijske družbe dobil vsaj toliko galice, kolikor jo rabi za najhujšo silo.

Dalje je kmetijska družba preskrbela perocid, ki mu mnogi, ker je nekaj novega, še ne zaupajo, pa go tovo po krivici, kajti najboljši avstrijski strokovnjaki so prepričani o njegovem popolnem učinku.

Končno nam ostane še eno, pri nas (tudi od podpisane) že izkušeno sredstvo, »tenax« (beri: tenaks).

Tenaks je modrikast prašek, ki obstoji iz zmlete galice, sode in žveplenokisle gline.

Zadnja je primešana zaradi tega, da galica na listu bolj drži, soda pa namesto apna. Raba tenaka je zelo priprosta. Za 100 l vode se odtehta 1 in pol kg do 2 kg tega praška, se vrže v vodo in se ž njo dobro premeša. Prašek se hitro raztopi in škopilna zmes je pripravljena.

Pripravlja se jo torej kako hitro, sproti, če je treba, lahko za vsako škopilnico posebej. V tem slučaju se vzame za vsako škopilnico 15 do 20 g (2 deke) tenaka.

Tenaks se dobiva v vrečah po 5, 25 in 50 kg. V vrečah po 25 in 50 kg stane na Dunaju 180 K za 100 kg. Vožnja ne stane veliko, ker je za polovico znižana. »Tenax« se dobiva pri tvrdki: Dr. O. Heiner & Ko., chemisches Laboratorium, Wien, VI, Mollardgasse 69.

Priporočamo tistim vinogradnikom, ki še nimajo ali ne dobre potrebne galice ali perocid, da se takoj preskrbijo s tenaksom, kajti tudi tega sredstva bo kmalu zmanjšalo.

Svetujem tudi trgovcem na dejeli, da si nabavijo tenaks, ker bodo s tem zlasti manjšim vinogradnikom ki so vajeni kupovati galico po kilogramih, v prodajalnah zelo vstregli.

Dalje opozarjam vinogradnike, da oddaja c. kr. kmetijska družba v Ljubljani jako fino, bolonjsko žveplo. Preskrbite si tedaj tudi tega.

Kakor galico (perocid, tenaks) in žveplo, tako si pa je treba nabaviti tudi potrebne škopilnice in žveplalnike že sedaj, ker se jih pozneje ne bo dobitlo. Opozarjam na to vinogradnike še posebej.

Kot najboljše izkušene škopilnice »Avstria« stanejo sedaj po znižani, tvornični ceni z zabojskim vred na Dunaju, 35 K 66 v, ročni 10 K 20 v, nahrbtni od 26 K 90 v do 31 K 70 v. Kdor želi strojek kaj naročiti, zglaši naj se takoj pri podpisanim.

B. Skalický,
c. kr. vinarski nadzornik v Novem mestu.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 21. marca: Egidij Bizovičar, ključavnica, 31 let, Spodnja Šiška št. 54.

Dne 22. marca: Viktor Miholič, kavarnarjev sin, 2 leti in pol, Streliška ulica 15.

Dne 23. marca: Sestra Kasilda Šuligoj, usmiljenka, 32 let, Radeckega cesta 9.

Dne 24. marca: Matevž Alič, delavec - hiralec, 70 let, Radeckega cesta 9.

V deželnih bolnicah:

Dne 20. marca: Viktor Sernjak, sin delavca v tobačni tovarni, 11 mesecev.

Dne 21. marca: Franc Potočnik, sprevodnik Južne železnice, 36 let. — Janez Jerše, dñinar, 47 let.

Današnji list obsega 12 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Velika sveta denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna pojasnila pošilja: 545

Srečkovno zastopstvo 1. Ljubljave

Meteorologično poročilo.

Visina nad morjem 308-2 Srednji zrinski tlak 736 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetovi	Nebo
26. 2. pop.	725.8	12.6	sr. ijjah.	pol. oblac.
9. zv.	728.0	7.6	p.m. zah.	oblacno
29. 7. zj.	725.7	3.2	brevzvetr.	dez

Srednja včerajšna temperatura 7.7°, norm. 5.6. Padavina v 24 urah mm 1.5.

Kupi se
dobro ohranjen enovprežen

VOZ S streho.

Ponudbe naj se pošljejo pod: »F. D. 1915/792« na upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 793

Itšem službo kot 792

skladiščnik.

Nastopim lahko takoj. Vojašne prost. Načov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Zlata verižica

na obroki!

60 gramov težka K 140—, mesečno K 4—. Prve vrste srebrna cra s 3 srebrimi pokrovci K 14—. Dobavila se na vse strani. Kdor bi rad ceno 1 kupil, naj piše takot.

R. LECHNER, zaloga zlatnine
zrcelava (Lundenburg) 299.

Ženitna ponudba.

C. kr. državni poduradnik, 30 let star, se želi seznaniti v svetu ženitve z gospodično ne nad 25 let staro. 776

Cenjene ponudbe s sliko, katera se vrne, ako ni ugodno. te blagovljivo naslovi na upravn. »Slov. Naroda« pod »Žaz sem že dobil! 776!«

Vabilo**k občnemu zboru**

Posojilnice za Stari trg, Lož in sosedstvo, koji se bo vršil

dne 11. aprila 1915. popoldne ob 3. uri, v zadružni pisarni.

SPORED:

1. Potrjenje bilance za leto 1914.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Volitev načelstva.
4. nadzorstva.
5. Sklepanje o premembri pravil.
6. Raznoterosti.

Varuje se

ponaredb,

ki niso FLORIAN in zdravju ne koristijo!

Popravila in preobleke ::

točno in ceno. ::

Popravila in preobleke ::

točno in ceno. ::

Najcenejše

dežnike

domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Postavno varovano.

V bolesti in žalosti drhtecga srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem potrjeno prebridko vest, da je naš iskreno ljubljeni in nepozabni sin, oziroma brat, svak in stric, gospod

Fran Burnik

enoletni prostovoljec v c. in kr. p. p. št. 102 in stud. techn.

izdihnil svoje mlado življenje v 21. letu daleč od goreče ljubljene domovine v ujetništvu v Vranji v Srbiji. Podlegel je težki bolezni, ki je po hudem trpljenju uničila naš up in našemu ljubljencu — žal — prezgodaj končala zemeljsko pot. 772

Bodi mu pokoj sladak v daljni znamli!

Svete maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Barbare.

V IDRIJI, dne 20. marca 1915.

Zaljuboča rođovina Burnikova.

Dva konja

črna, stara po 4 leta, 17 pesti visoka, krotka, sta na prodaji. 795

Izve se pri Križmanu, Lanišču p. Skofljica.

Preda se dobro ohranjen

KLAVIR

(znameno).

Radeckega cesta št. 2

Prečak.

<p

Pogled na Ogrsko.

V zadnjem sešitku »Vede« je dr. Bogumil Vošnjak priobčil zanimivo oceno o novi madžarski knjigi o narodnostih raznerah na Ogrskem. Iz njegovih navedb razvidimo, kako se preminja razmerje narodnosti na Ogrskem. V letu 1720. je bilo na Ogrskem z Erdeljem (Sedmograškim) vred 45% prebivalstva madžarske narodnosti in 55% prebivalstva nemadžarske narodnosti. Leta 1787. je bilo Madžarov samo 29%, Nemadžarov pa 71%. Od tedaj naravnšča število madžarskega prebivalstva. V letih 1850.–1869. je bilo 44% madžarskih in 55% nemadžarskih prebivalcev, v letih 1880.–1890. je bilo že 48% prebivalstva madžarskega in le še 51% nemadžarskega leta 1910. pa je bilo že 53% madžarskega in 46% nemadžarskega prebivalstva. Tega naravnšča madžarskega prebivalstva pa ni morda pripisovati temu, da se madžarski živelj naravnim potom množi. Madžarski element se je pomnožil, ker se je pomadžarilo mestno prebivalstvo, namreč nemški Židje, pravi Nemci in pripadniki drugih narodnosti.

Že te številke pričajo jasno, da ogrska dežela ni madžarska dežela, na di »magyar ország« v polnem pomenu tega izraza, ampak nacionalno mešana država. Kdor se spominja govorov, ki so jih imeli od novega leta sem ogrski ministriki predsednik grof Tisza, potem grof Apponyi in drugi merodajni možje, kdor se spominja, kako so poudarjali, da je Ogrska tisoč let samostojna madžarska država, vedno parlamentarno vladana in kako so na to odgovarjali dunajski listi, ta bo umel, da želimo tudi širše kroge slovenskega občinstva nekoliko bliže seznaniti z Ogrsko, zlasti ker igra zdaj ogrska vlada prvo vlogo v monarhiji in je vsled vojne težišče cele monarhije premenjeno vsaj začasno v Budimpešto.

Z mečmi v roki so Madžari nekako l. 896. zavajevali današnjo Ogrsko in pogazili tako frankovsko kulturo, kakor slovansko kulturo v nekdanji Panoniji in v severnih slovaških delih Ogrske, ki so prej pripadale veliki Moravski. Poskusni Madžarov prodreti še dalje proti zapadu, so trajali kakih sto let, a so bili odbiti in Madžari so se morali ustanoviti na Ogrskem. Kralj Stefan II. je uvedel kristjanstvo in je bil od papeže Silvestra II. priznan kot kralj in se dal l. 1001. kronati.

Kralj Stefan je Ogrsko organiziral po komitatih in sicer po načelih fevdalizma. Plemstvo in duhovništvo je bilo pod kraljem gospodar v deželi. Vsak plemič je bil majhen kralj. Leta 1102., ko je stara hrvatska dinastija izumrla, so hrvatski stanovi izvolili ogrskega kralja Kolomana za hrvatskega kralja. A Hrvatska je prostovoljno stopila v zvezo z Ogrsko in kot njen ravno-pravni član. Poleg madžarskih plemičev so pa ostali na oblasti tudi plemiči različnih drugih narodnosti in prav zaradi tega je obvezljiva latinska kot uradni jezik in tudi kot občevalni jezik vladajočih stanov. Stanovi (plemstvo in duhovništvo) niso bili vsi madžarsko – narodni in ker je bila tudi večina prebivalstva nemadžarske narodnosti, je pač popolnoma nepravično, če se daje stari ogrski državi madžarski narodni značaj.

Ko je kraljevski rod Arpadov izumrl, je Ogrska volila za kralje ne morda kake Madžare, ampak tujce Izvoljen je bil češki kralj Vaclav za ogrskega kralja, ki je potem prepustil krono Otonu Bavarskemu; na kraljevski prestol je prišel iz Neapolja Karel Robert Anjou, ogrski kralj je bil tudi Jagellonec, poljski kralj Vladislav in kralj Matija Korvin, ki ga pozna naša narodna pesem kot kralja Matjaža, je bil po narodnosti Romun, a je bil nekaj časa (l. 1890.) vladar Moravske in nekaj časa celo gospodar Dunaja. Iskal je pač zaslombe na zapadu pred turško nevarnostjo. Na kraljevskem dvoru se je več slovenski govorilo, kakor madžarski.

V bitki pri Mohaču dne 28. avgusta 1526. je padel kralj Ludovik II. Malo plemstvo je tedaj izvolilo za kralja madžarskega velikaša Ivana Zapolja, veliko plemstvo pa je posebno iz ozirov na Turke izvolilo Habsburžana Ferdinanda I. Turški naval je kmalu potem podrl Ogrsko kraljevino. V letih 1540. in 1541. so Turki zavajevali večji del Ogrske s Komarno in Budo, oziroma Pešto in država je bila raztrgana na tri dele. Sedmograško je vladal Zapolja kot popolnoma samostojno državo. Habsburški kralj je imel severni, slovaški del v posesti, ostala Ogrska (in ravno najbolj madžarski del) pa je postala turška provinca. Ogrske kraljevine ni bilo več. Kakor so

Turki razdejali bizantinsko cesarstvo, kakor so razdejali carja Simona Bolgarijo, kakor so razdejali carja Dušana Srbijsko, kakor so razdejali in razkosali tudi kraljevino Ogrsko.

Madžari niso bili v stanu se ubraniti Turkov, še manj, da bi bili mogli drugim narodnostim pomagati.

Med Madžari ni bilo v tej dolgi dobi nikakega duševnega življenja in ni iz tistih časov nobenega znamenitejšega književnega spomenika. Med tem, ko je bilo madžarstvo vsled turškega gospodstva v veliki nevarnosti, se je na severu v slovaških in rutenskih pokrajnah kreplko gojila kultura in je še dandanes v slovaških krajinah ohranjenih še nekaj staroslovenskih spisov in mnogo starečeskih knjig.

Celih 146 let, to je od l. 1540. do 1686. je trajalo turško gospodstvo na Ogrskem in morda je protestantsko gibanje največ pripomoglo, da se je madžarska narodnost sploh ohranila. V svojem plemstvu ni imela madžarska narodnost nikake zaščite, kajti plemstvo je bilo stan zase ki mu še mar ni bilo za narodnost, da, ki največkrat še madžarskega jezika ni znal. Plemstvo je govorilo latinsko nemško in francosko, tudi še pozneje, ko so bili Turki pregnani, prelatje so bili deloma madžarske, deloma pa slovanske ali nemške narodnosti in mesta so bila večinoma nemška. Šele tekom poznejših stoletij se je slovaško plemstvo pomadžarilo.

Torej: 146 let je bila Ogrska raztrgana in so bili ravno Madžari pod turškim gospodstvom. Turke je pregnala z Ogrske tuja, neogrška moč, namreč cesarska armada. V tej armadi so služili Nemci, Čehi, Slovaki pa tudi Slovenci.

Najpoprej se je turški naval razobil ob Dunaju. Cesar je Dunaj zapustil, ker ni verjal, da bi se mogel ubraniti. Branitelji Dunaja, knez Starhemberg, je imel le malo posadko, kakih 13.000 vojakov in 7000 oboroženih mestjanov; dobil je sicer nekaj pomoči, toda podlegel bi bil prav gotovo, da mu ni prišel na pomoč poljski kralj Sobieski. Le poljska armada kralja Sobieskega je obvarovala Dunaj l. 1583. in le tej armadi gre zahvala, da se turški naval ni mogel razliti dalje po zapadu. Da ni prišel Sobieski, bi bili Turki zvezli Dunaj in danes bi bili potomci ponosnih rogov Starhembergov in drugih zaničevanih sužnji kje dol v Maroku, kakor so Turki odpeljali marsikakega ogrskega plemiča iz domovine kdo ve kam.

Leta 1686. je cesarska armada zavzela Budo in pregnala Turke. S tem je bil osvobojen velik del Ogrske. Kako so ogrski stanovi znali to pomoč ceniti, priča dejstvo, da so že naslednje leto priznali svojemu osvoboditelju cesarju oziroma habsburški rogovini dedno pravico na ogrsko krono. Z bitko pri Zenti je zopet cesarska armada osvobodila še ostali del Ogrske in z mirom, sklenjenim v Karlovcih l. 1699. ustvarila južno mejo deželi. Tudi Erdelja (Sedmograške) niso pridobili ogrski Madžari, ampak pridobil jo je cesar. Ta je namreč pridobil zadnjega erdeljskega vladarja za to, da se je odpovedal vladanju; cesar ga je za to odškodoval z lastnimi sredstvi in Erdelj družil z Ogrsko. L. 1718. je bil pridobljen končno še Banat in nastala je nova Ogrska, ne kot uspeh madžarskega naroda, ampak kot uspeh cesarske armade, čeških, nemških, hrvatskih in slovenskih vojakov, nemških, čeških, hrvatskih in slovenskih davkov.

Ali smoje torej Madžari trditi, da obstoji Ogrska država nepretrganega tisoč let? Gotovo ne!

Tudi to ni utemeljeno, če trde Madžari, da imajo tisoč let svojo ustavo in če svojo ustavnost primerjajo angleški.

Stara ogrska ustava sploh ni bila v pravem pomenu besede konstitucija, ampak je bila stanovska; dež. zbor ni bil zastopnik vsega ljudstva, nego zastopnik privilegiranih stanov. Ta deželnih zboru ogrskemu ni imel zakonodajne moči, ni nikoli sklepal postav, ampak le sklepal prošnje in nasvete, ki jih je potem kralj kakor je hotel ali popolnoma ali le deloma sankcioniral ali pa sploh odklonil.

Kakor smo že rekli, so se v deželnem zboru zbirali samo veliki plemiči in prelatje ter zastopniki malih plemičev in svobodnih mest. Kmet ni imel več političnih pravic, kakor njegov vol. Ti stanovi tudi potem, ko je cesarska armada ustvarila novo Ogrsko, niso bili madžarski, nego samo ogrski in to do prve polovice 19. stoletja. Med ogrskimi magnati so sedeli tudi češki plemiči, Lobkowici, Schwarzenbergi, Sternbergi, Harrachini drugi; sedeli so tudi plemenitaši iz nemških dežel, kakor Starhembergi, Trauttmansdorffii in drugi in bili so med njimi tudi ple-

menitaši iz slovenskih dežel, kakor Auerspergi, Herbersteini in Lambergi.

Ogrska mesta so bila tako nemška, da je bilo treba še v 17. stoletju izdati posebne postave, da smejo tudi Madžari v ogrskih mestih kupovati ti in zemljišča.

V dež. zboru se je govorilo samo latinsko, uradni jezik je bil povod latinski in nikomur ni prišlo na misel, da bi bil smatral Ogrsko za madžarsko državo, noben človek je ni imel za magyar ország in vsak le za Hungarijo. Postavno se je dežela imenovala inclytum regnum Hungariae.

Lokalna uprava v komitatih in v svobodnih mestih je bila različna po narodnosti. V madžarskih okrajih so vladali madžarski plemiči, v slovaških komitatih slovaški, erdeljski Saksi so imeli svojo avtonomijo, svobodna mesta so imela nemško upravo, hrvatska granica je imela cesarsko vojaško upravo. Hrvatsko pa so upravljali bani in stanovi, ki so uradovali latinski.

Ogrska je imela samo dva samostojna centralna urada, najvišje sodišče in najvišjo finančno upravo, vsi drugi Ogrska upravljajoči centralni uradi so bili na Dunaju in ti tradi niso bili ogrski, ampak cesarski in skupni. Ogrska je bila dolgo časa še tesneje zvezana z Dunajem, kjer Kranjska, Štajerska in Koruška, ki so do cesarja Jožefa I. imelo svoj lastni vojni svet na Dunaju. Ogrska ni bila potem, ko je cesarska armada pregnala Turke v habsburški državi prav nič več, kakor vsaka druga kronovina, namreč provinca.

Madžarski jezik ni imel v javnosti do našega stoletja skoraj nobene veljave. Znameniti in za madžarstvo velezaslužni grof Majlath se je svojega »materinega« jezika naučil šele kot odrasel človek in ga ni nikoli dobro obvladal in Košut je bil že 16. let star, ko je znal še samo svoj slovaški materinski jezik in nemški in se je šele potem naučil madžarskega jezika. (Dalje prih.)

Proti katerom I Gleichenberški
Emin in Konstantinov vrelec
Od. N. Vel. cesarja in kralja Franca Jožefa I. vedno in rab. Sezija | Povsod raznošilja 15. 5. do 30. 9. | Pavljenštvo vreleč Gleichenberg.

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.
Najboljše kozm. ūstilo za zobe
Seydlin Izdeluje O. Seydl Stritarjeva ulica 7.

Dr. J. Z. zobozdravnik, Moravska Cestra. Natančno in temeljito sem preizkusil Vašo ustno vodo in Vaš zobi pršek, ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje mnenje: Ustnih vod in zobi pršekov se nahaja veliko, toda v resnicu dobrih je zelo malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le onega sredstva, kateremu je pre zkušno in večletna raba izpričala, da je v resnici dobro. In ta je: **Seydlin**.

674

! Solidno blago ! Najnižje cene !
M. Schubert

preje Bilina & Kasch,
Ljubljana, Židovska ul. 5.

priporoča veliko zalogu tkanin in glace - rekvac, modno blago za gospode in dame, raznovrstne fine parfume, ročna dela in material, kirurgične predmete. 413

Moderna prediskarija.
Izdelevanje preoblečenih gumbov.

10 letna garancija !
Gritzner-jev šivalni stroj
najboljši sedanjosti za rodbino in obrt. Krasna oprema, lahek tek. Učenje brezplačno v hiši. Veza, štika, krga nogavice in perilo. Edina tovarniška zalog!

JOS. PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7
blizu frančiškanskega mesta, levo za vodo. Zahtevajte cenik. Pridem tudi na dom zarezati dogovora.

11:50 Velika zaloga 15:50
najfinješih, trpežnih in nogi najbolj priležnih čevljev za dame, gospode in otroke. **Viktorka Sterniša** Jurčičev trg 3. Gg. učiteljem, učiteljicam in drž uradnikom 15% popusta.

Zahtevajte cenik! Zahtevajte cenik! 1914 SVETOVNA VOJNA 1915 Zahtevajte cenik! Zahtevajte cenik!
spominski prstani ker so resnično najtrajnejši vojni spomin ter najprimernejši za raznovrstna darila. — Na mnogobrojna vprašanja vlijudno naznanjam, da so isti edinole pri meni dobiti ter blagovolite zahtevati brezplačni cenik. 5% za Rdeči krž. **LUD. ČERNE, juvelir in trgovec, Ljubljana, Wolfova ulica 3.**

umetniške, velikonočne in druge priporoča priznano v največji izberi :: MARIJA TIČAR :: prva specijalna trgovina razglednic in pisemskega papirja LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 26, Šelenburgova ulica 1.

Priporoča: največjo izbiro slaminov za dame in deklice

Modni saloni Stuchly-Maschke Ljubljana

Židovska ulica št. 3 Duverski trg 1.

Solidno blago. Iscosovanje žalnih klobukov. Pričnano nizke cene.

kakor tudi bogato zalogo žalnih klobukov.

Postavljena točno in testno

500 kron

Vam plačam, ako moj unicevatec korenin balzam Ria Vaših kurjih očes, bradavic, otisčancev ne odstrani v 3 dneh brez bolečin, Cena lončka z garancijskim pismom 1 K 3 lončki 250 K Nemčen, Kaschau (Kassa) I., Post. 12/25 Ogrsko. 715

Prostov. se proda pol ure od Zagreba
vinograd-sadovnik

z vrtom, enonadstropna hiša s 3 sobami in tremi kletmi, L. Štagal, 4 svinjaki in 2 hleva. — Naslov pove upravnštvo »Slov. Naroda«. 779

Kleparski pomočnik 783

več galanterijskega in stavb-
nega dela, se sprejme takoi.

Karel Neumann, Jesenice, Gor.

Sprejme se tako!

izvežbana trafikantka

pod ugodnimi pogoji. Zmožna mora biti vodstva večje tobačne zaloge na deželi. 759

Ponudbe pod „glavna zaloge/ 759“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Krepak deček

ki je dovršil 3 gimnazije event. realke

se sprejme

v drogeriji Anton Kanc,
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

783

Zajamčen uspeh ali pa denar nazaj. Zdravniški izkaz o izvist-
nem učinku, zrazen pa se na tisoče zah. pisem na ogled.

Bujne, lepe prsi

dobite ob nab. med.

dr. A. Rixa krema za prsi

oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za

vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabí
se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodaja lekarnarji, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušča K 3, velika pušča, za-
dostna za uspeh K 8—. Razpolaganje strog diskretno.

Kos. dr. A. Rix, laboratori, Dunaj IX, Berggasse 17 E.

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Premog

čebki, najinejši, à 100 kg . . . . . K 2-60

šentjanški svetli, najinejši, à 100 kg . . . . . " 3—

šentjanški rjavi premog à 100 kg . . . . . " 2-40

Cene za cele vozove od 2500 kg naprej se znižajo za z -20 pri 100 kg.

Cene za vagone po dogovoru. 781

RICHTER & Ko., Ljubljana, Krakovska ul. 25.

Telefon št. 296.

POZOR

666

kolesarji, motociklisti in avtomobilisti!

Specijalna trgovina „KINTA“ koles

Daimler, Wanderer in Ford avtomobilov

Mehanična delavnica

za vse v to stroko spadajoča dela in popravila.

Celoleten obrat, solidno delo pri najnižjih cenah.

**KARL ČAMERNIK & Ko.,
Ljubljana, Dunajska cesta 9-12.**

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1914:

KK K 72,109.515.—

KK

KK

POTNIKI

778

za izvrsno predmeto (vozene spomin-
ske slike) se sprejme povsed.

Gebr. Apfel, Dunaj II., Donaustrasse 29.

Čevljarskega pomočnika

sprejme v trajno delo

M. Oblak, Gospodska ulica 5.

774

Kot služkinjo

se isče pošteno in marljivo dekle ali mlajšo
vodo, ki bi imela veselje iti na Ogrsko (na
deželo) k samostojecu gosce, Slovenci, v
trajno službo. Zahteva se znanje vseh hišnih
opravkov in nemški jezik za silo. Plača po
dogovoru. Vožnja prosta. — Naslov pove upravnštvo
»Slov. Naroda«. 779

Avtoomnibus

ki je stal 23000 K in bil komaj 3
tedne v rabu, se iz prosti roke proda
za 14000 K. 771

Ponudbe naj se vnošijo do 15.
aprila t. l. na gosp. Ivana Stiene v
Ljubljani, Valvazerjev trg 5, ki
daje tudi zadevna pojasnila.

Nadležne kocene

na obrazu ali na rokah
odstraniti v 5 minutah

Dr. A. Rixa 671

odstranevalec kocin.

Zaj. neškodljivo, gotov
uspehi. Pušča za 4 K

zadostuje. Razpolaganje strog diskretno.

Kos. dr. A. Rix, laboratori, Dunaj IX, Berggasse 17 E.

Zaloge v Ljubljani: Lekarna „pri zlatem jelenu“, drogeriji A. Kanc in „Adrija“.

752

Razpolaganje strog diskretno.

Kos. dr. A. Rix, laboratori, Dunaj IX, Berggasse 17 E.

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

752

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogerija Kanc in „Adrija“.

Ranjeni in mrtvi slovenski vojaki.

(Kratice: p. = polk; komp. = kompanija (stotnja); r. = ranjen; m. = mrtvev; v. = vjet.)

(Iz seznamka izgub št. 143 z dne 17. marca 1915.)

(Dalej.)

Kocančič Josip, 97. peš., 3. stot., r.; Kocjančič Lazar, 97. peš., 7. st., r.; Kogoj Andrej, 97. peš., 2. stot., r.; Kogoj Franc, 97. peš., 6. stot., r.; Kogovšek Franc, 97. pešpolka, 8. st., Rovte, 1883, mrtvev; Kolarčič Franc, 3. domobr. peš., 12. stot., iz Eggemberga, 1876, mrtvev; Komac Anton, 97. peš., 3. stot., r.; Komel Josip, 97. peš., 9. stot., m.; Komunjar Vinko, 97. peš., 9. st., r.; Korečič Karel, 97. peš., 6. st., r.; Koren Ivan, 97. peš., 11. stot., r.; Korenčič Ivan, 97. peš., 4. stot., r.; Kos Rudolf, 97. peš., 9. stot., r.; Koslovič Anton, 97. peš., 12. st., r.; Kosmač Filip, 97. peš., 6. stot., r.; Kossar Franc, 3. dom. p., 2. stot., r.; Kovačič Anton, 97. peš., 1. stot., r.; Kovačič Franc, 97. peš., 5. stot., Opatje selo, 1888, mrtvev; Kovačič Martin, 3. dom. p., 9. st., r.; Kovč Ivan, 97. peš., 7. stot., r.; Kovič Josip, 97. peš., 1. stot., r.; Kožem Alojzij, 97. peš., 8. stot., r.; Kralj Josip, 97. peš., 3. stot., r.; Krapež Anton, 97. peš., 7. stot., r.; Krapež Franc, 97. peš., 1. stot., r.; Krapež Ivan, 97. peš., 1. stot., r.; Krašovic Aleksander, 97. peš., 8. stot., ranjen; Kravanka Andrej, 97. peš., 6. st., r.; Kravanka Andrej, 97. peš., 3. st., r.; Kravanka Rikard, 97. peš., 10. st., r.; Kreševič Franc, 97. peš., 9. st., r.; Krežaj Josip, 97. peš., 9. stot., iz Slavine, 1889, mrtvev; Kristjanjič Fran, 97. peš., 3. st., r.; Krizman Mihail, 97. peš., 11. stot., iz Ločnika, 1880, mrtvev; Kušner Ivan, 26. črnovoj. polk, iz Celja, 1897, mrtvev; Kustrin Andrej, 97. peš., 8. stot., Lokovec, 1882, mrtvev; Lahnar Ivan, 97. peš., 2. st., r.; Lavrinčič Josip, 97. peš., 9. st., r.; Lavrenčič Josip, 97. peš., 9. st., r.; Lazar Jurij, 97. peš., 2. stot., iz Žanskega okraja, 1879, mrtvev; Lazar Josip, 97. peš., 1. stot., r.; Lazar Josip, 97. peš., 10. stot., r.; Leban Alojzij, 97. peš., 11. stot., r.; Leban Stefan, 97. peš., 6. stot., r.; Lenarčič Rudolf, 97. peš., 1. st., r.; Lenar Josip, 17. nad. rez. polk, r.; Leskovic Jakob, 97. peš., ranjen; Lipič Josip, 3. dom. peš., 9. stot., iz Ljutomerskega okraja, 1875, m.; Lipičer Andrej, 97. peš., 7. stot., r.; Lisjak Ivan, 97. peš., 9. stot., r.; Longar Peter, 97. peš., r.; Losoj Vinko, 97. peš., 1. st., r.; Loverčič Franc, 97. peš., 5. stot., Oželjan, 1891, mrtvev; Lozar Martin, 97. peš., 6. stot., r.; Lukečič Josip, 97. peš., 2. stot., iz Renč, 1891, mrtvev; Mačnič Ivan, 97. peš., 8. stot., r.; Madrušan Jakob, 97. peš., 3. st., r.; Maganica Franc, 97. peš., 5. stot., r.; Maglica Ivan, 97. peš., 11. stot., r.; Mahnič Ivan, 97. peš., 1. stot., r.; Makovec Josip, 3. dom. peš., iz Ljubljane, 1880, mrtvev; Makovec Josip, 97. peš., 3. stot., r.; Malič Ernst, 97. peš., 1. stot., Savodnja, 1886, mrtvev; Maligoj Franc, 97. peš., 7. stot., Libušnje, 1893, mrtvev; Maljavec Josip, 97. peš., 2. stot., r.; Mallin Josip, 97. peš., 7. stot., r.; Mamšič Anton, 97. peš., 1. stot., r.; Marc Ivan, 97. peš., 7. stot., Budanje, 1884, mrtvev; Marinčič Franc, 97. peš., 3. stot., r.; Marinčič Rudolf, 97. peš., 2. stot., r.; Marmelič Anton, 97. peš., 8. stot., Podgrad, 1888, mrtvev; Martinčič Alojzij, 97. peš., 3. st., r.; Maslo Jakob, 97. peš., 1. stot., r.; Matič Anton, 97. peš., polk. štab, r.; Matjačič Franc, 3. dom. p., 9. st., r.; Matkovec Konstantin, 97. peš., 11. stot., mrtvev; Maver Mihail, 97. peš., 2. stot., r.; Medved Ludvik, 97. peš., 7. st., r.; Medvešček Josip, 97. peš., 8. st., r.; Mejak Franc, 97. peš., 8. stot., r.; Meze Tomaž, 97. peš., 3. stot., r.; Mihačič Ivan, 97. peš., 8. stot., r.; Mihalič Anton, 97. peš., 2. stot., r.; Mihalič Ivan, 97. peš., 11. st., r.; Milavc Anton, 97. peš., 6. stot., Plavina, 1885, mrtvev; Miličič Josip, 97. peš., 7. st., r.; Milost Adolf, 97. peš., 6. stot., r.; Milost Stefan, 97. peš., 1. stot., r.; Mirc Josip, 97. peš., 6. stot., r.; Mlač Anton, 97. peš., 1. stot., r.; Mlakar Anton, 97. peš., 6. stot., r.; Mlekuž Josip, 97. peš., 3. stot., r.; Mocičol Ivan, 97. peš., 10. stot., r.; Modic Andrej, 97. peš., 5. stot., r.; Mohorčič Josip, 97. peš., 1. stot., r.; Mohovič Jurij, 97. peš., 10. st., m.; Monjac Anton, 97. peš., 10. stot., r.; Morel Anton, 97. peš., 1. stot., r.; Mozetič Andrej, 97. peš., 7. stot., r.; Mozetič Ivan, 97. peš., 6. stot., r.; Možetič Josip, 97. peš., 10. stot., r.; Muhič, 26. črnovoj. pešpolka, iz Cvetkovice, 1876, mrtvev; Murko Franc, 3. dom. p. 2. stot., r.; Muznik Rudolf, 97. peš., 11. st., r.; Nagode Karel, 97. peš., 7. stot., iz Zgor Logatca, 1892, mrtvev; Nemeč Kristan, 97. peš., 7. stot., r.; Niklovčič Ivan, 97. peš., 2. stot., r.; Novak Ivan, 97. peš., 6. stot., Storje, 1878, mrtvev; Obet, 97. peš., 7. stot., ranjen; Ogarevc Josip, 3. dom. p., 9. st., r.; Okroglič Ivan, 97. peš., 12. stot., r.; Orel Anton, 97. peš., 6. stot., Skopo, 1885, mrtvev; Orel Franc, 97. peš., 5. stot., r.; Ortar Gašper, 97. peš., polk. št., r.; Otoničar Ivan, 97. peš., 6. stot., r.; Ovcarič Anton, 97. peš., 3. st., r.; Pahor Anton, 97. peš., 3. stot., r.; Pahor Franc, 97. peš., 9. st., m.; Pahor Josip, 97. peš., 7. stot., iz Trsta, 1881, mrtvev; Palčič Ivan, 97. peš., 3. stot., r.; Paravan Ivan, 97. peš., 6. stot., r.; Pauletič Ivan, 97. peš., 3. st., r.; Pauletič Ivan, 97. peš., 7. stot., r.; Paulič Ivan, 97. peš., 1. stot., r.; Paulovič Josip, 97. peš., 2. stot., r.; Pavletič Marko, 97. peš., 2. stot., r.; Peletič Angel, 97. peš., 2. stot., v.; Perč Ivan, 97. peš., 3. stot., r.; Pertot Ernst, 97. peš., 3. stot., r.; Perucič Ivan, 97. peš., 8. stot., r.; Petean Anton, 97. peš., 7. st., m.; Petelin Alojzij, 97. peš., 2. stot., r.; Petrič Ciril, 97. peš., 1. stot., r.; Pretrkel Josip, 97. peš., 7. stot., r.; Petrovič Ignacij, 3. dom. p., 2. st., r.; Pečovnik Pavel, 97. peš., 5. st., m.; Piš Franc, 98. peš., 11. st., vjet; Pišken Ivan, 97. peš., 2. stot., Barbara, 1889, mrtvev; Pišler Jakob, 97. peš., 3. stot., r.; Piuh Franc, 97. peš., 7. stot., vjet; Puek Peter, 97. peš., 2. stot., vjet; Podberšič Henrik, 97. peš., r.; Podgornik Alojzij, 97. peš., 5. st., r.; Podorek Ivan, 97. peš., 7. stot., r.; Poljšak Alojzij, 97. peš., 2. stot., Tomaj, 1888, vjet; Polsin Ivan, 97. peš., 3. stot., iz Podgrada, 1885, r.; Pontelj Dominik, 97. peš., 8. stot., Ajelo, 1890, mrtvev; Poropat Anton, 97. peš., 1. stot., r.; Poropat Ivan, 97. peš., 4. stot., r.; Poropat Peter, 97. peš., 7. stot., r.; Poropat Ivan, 97. peš., 9. stot., iz Buzeta, 1884, mrtvev; Posedel Blaž, 97. peš., 11. stot., r.; Posega Anton, 97. peš., 9. stot., r.; Potončič Franc, 97. peš., 12. st., r.; Požar Blaž, 97. peš., 6. stot., r.; Požar Josip, 97. peš., 3. stot., r.; Praprotnik Franc, 3. d. p., 12. st., r.; Pribelič Milan, 97. peš., 7. stot., v.; Pregelj Ignacij, 97. peš., 6. stot., m.; Pregelj Josip, 97. peš., 6. stot., r.; Prekali Peter, 97. peš., 6. stot., r.; Pretner Leon, 97. peš., 9. stot., r.; Prezelj Anton, 97. peš., 2. stot., r.; Prijetič Stefan, 97. peš., 1. stot., r.; Prinčič Josip, 97. peš., 6. stot., Št. Florilan, 1888, mrtvev; Puc Tomaž, 26. črnovoj. pešpolk, Možganci, 1873, mrtvev; Pučič Anton, 97. peš., 2. stot., iz Trsta, 1883, mrtvev; Rak Ferdinand, 3. dom. p., 9. stot., r.; Rakar Anton, 17. pešpolka, mrtvev; Rakar Ivan, 97. peš., 3. stot., iz Butzeta, 1890, mrtvev; Ralič Anton, 98. peš., 11. stot., v.; Raudnič Josip, 97. peš., 9. stot., r.; Ravbor Ivan, 97. peš., 10. stot., iz Velikih Repen, 1879, mrtvev; Razder Josip, 97. peš., 2. stot., v.; Rejc Ivan, 97. peš., 1. stot., r.; Remec, 97. peš., 7. stot., ranjen; Renar Andrej, 97. peš., 7. st., m.; Repar Ivan, 97. peš., 7. stot., r.; Reven Ferdinand, 97. peš., 6. stot., iz Idrije, 1883, vjet; Režek Franc, 97. peš., 8. stot., r.; Ribarič Anton, 97. peš., 2. stot., r.; Rihtar Josip, 97. peš., 1. stot., r.; Rogelj Franc, 97. peš., 3. stot., Temnica, mrtvev; Roje Anton, 97. peš., 2. stot., r.; Rožanec Franc, 97. peš., 2. stot., r.; Rožič Josip, 97. peš., 1. stot., r.; Runin Ivan, 97. peš., 8. stot., r.; Runko Ivan, 97. peš., 9. stot., r.; Rupnik Jakob, 97. peš., 5. stot., r.; Rupnik Josip, 97. peš., 11. stot., r.; Rutar Josip, 97. peš., 1. stot., r.; Ruter Peter, 97. peš., 3. stot., r.; Ružič Anton, 97. peš., 3. stot., iz Pazina, mrtvev; Slanič Jakob, 97. peš., 7. stot., r.; Ščurek Franc, 97. peš., 5. st., r.; Sederič Valent, 97. peš., 10. st., r.; Sedmak Anton, 97. peš., 1. stot., r.; Šegulin Anton, 97. peš., 2. stot., Materija, 1883, mrtvev; Šegulin Anton, 97. peš., 2. stot., r.; Šekelšek Andrej, 97. peš., 2. st., r.; Sekulič Benedikt, 97. peš., 2. st., r.; Selič Jakob, 3. domobr. peš., 12. st., iz Št. Jurja pri Celju, 1876, mrtvev; Semolič Josip, 97. peš., 7. stot., r.; Senica Josip, 97. peš., 4. stot., r.; Senič Anton, 97. peš., 12. stot., r.; Senkovič Matija, 97. peš., 1. st., r.; Serdinšek Anton, 3. domobr. peš., 5. stot., Št. Lovrenc, 1874, mrtvev; Sever Anton, 97. peš., 3. stot., Sv. Križ, 1889, mrtvev;

Sigar Nikolaj, 97. peš., 12. stot., iz Pulja, 1885, mrtvev; Sigoj Josip, 97. peš., 1. stot., r.; Simčič Ivan, 97. peš., 3. stot., r.; Simčič Josip, 97. peš., 10. stot., Jelšane, 1885, mrtvev; Simonič Ivan, 97. peš., 2. stot., r.; Sinčič Rudolf, 97. peš., 10. stot., m.; Simojo Emil, 97. peš., 9. stot., r.; Sirk Franc, 97. peš., 5. stot., iz goriške okolice, 1882, mrtvev; (Dalej prihodnje.)

Forman proti nahodu

Včinek presenečljiv! Puščica 40vin.

Mattenia Preiskušeno odvratno sredstvo
Giesshübler slatina.

Franc Furlan
naslednik Faschingove vloge
ključavnica in
zaloga štedilnikov
se nahaja: 10
Ambrožev trg štev. 9.

Preči 9
zoboholu in grilobi zob
izborna deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna in zobna voda
ki utri dlesno in odstranjuje
nepriljeto sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 krona.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resavska cesta štev. 1
poleg Franc Jozefovega jubilejnega mosta.
V tej lekarni dobivate zdravila tudi član
bolniških blagajn juž. železnice, c.kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.
Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvatsko, 22. februarja 1908.
Blag. gospod lekar naš
Prosim vladno, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše Izborna delujejoče
antiseptična melusine-ustne zobe
vode, katera je nepriljivo sredstvo
zoper zoboholu, utri dlesno in odstranjuje
nepriljeto sapo iz ust. Za
ohranjevanje zob in osveževanje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.
Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

GORČEVA
KOLESNA PRIZNANO NAJ
BOLJA SEDANJOSTIX

A. GOREC
LJUBLJANA MARIJE TERE
ZIJE CESTA 51. 14 NOVI SVET
MASPROTI KOLIZEJA ZAH
I VAJTE PRVI SLOV CENIK
REPREZPLAČMO

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica štev. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode

in otroke je vedno na izberbo.

Vsačna naročila se izvršujejo točno in
po nizki cenii. Vse mere se shranjujejo in
zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj
se blagovoli vzorce postavi.

40

H i Š a

se kupi v Ljubljani v sredini mesta
event. z vrtom in dvoriščem. 767

Ponudbe na upravn. »Slov. Na-
roda« pod „780 767“ do 30.3. 1915.

Gospodična

absolventinja nižje gimnazije, ter tečaja za
stenografinjo in strojepisje, vešč slovenščine
in nemščine, zeli vsotipti v kato pisarno
kot praktikantinja ali pa vzgojiteljica.

Cenjene ponudbe naj se postoji pod
šifro: „Praktikantinja ali vzgojiteljica/
687“ na upravn. »Slov. Naroda«. 687

687

Trgovski sotrudnik in izvezbana prodajalka

se sprejme takoj.

Ponudbe pod „Tako/760“ na uprav.
»Slovenskega Naroda«. 760

Smrekovič sadik

štiri in petletnih, mešanih, presajenih,
bo oddajala letos nekaj tisoč kmotijska
pedružnica v Gorenjah
pri Postojni. Cena za tisoč 10 kron
v drevesnici. Zavijanje in vožnja se
računi 1 krona za tisoč na postajo
ali pošto v Postojno. 770

Narocila sprejema načelnik Ivan
Jurca st. Gorenje št. 5., pri
Postojni.

Odpošilja se s povzetjem.

Kupimo

proti takojšnji gotovini nove ali
dobre že rabljene
stružilnike, revolverske stružilnike,
vrtalne stroje, dolbilne stroje (Fräsmaschi-
nen), ekscentre in frikcijske
preše i. t. d. 7

Tvrdka
F. Trdina v Ljubljani
 sprejme trgovskega
pomočnika.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšočimi se 11 vplačili.

„SLAVIJA“
 • • • Vzajemno zavarovalna banka v Pragi. • • •
 Rezervni fondi K 60.750.726-18. — Izplačano odškodnino in kapitalje K 129.935.304-25.
 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z veskozi slovensko-narodno upravo.
 Generalno zastopstvo v Ljubljani Cigar pisarne so v lasni bančni hiši v Gospodki ulici štev. 12.

Zavaruje posloplja in premične protipožarni skoda po nainjih cen. Skode ceni takoj in nakulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt.

Naznanilo.

Iz konkurnega sklada **Jožeta Czelecz**, bivšega trgovca v Slovenjgradcu, prodala se bode iz proste roke cela še obstoječa blagovna zalogra.

Natančnejša pojasnila o prodaji daje podpisani upravitelj konkurnega sklada, kateremu se morajo doposlati tudi tozadevne ponudbe.

Dr. Vekoslav Bratkovč,
 upravitelj konkurnega sklada.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj prilezni, hčni in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJI STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za triniste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12:50—16:50.

M. ROSNER & Co.
 v Ljubljani veležgenjarna sedja in teverne likerjev

pripravo v svoji lastni žganjarni kuhanje izdelke i. s.: silovok

brinjevec
 bruševeč
 tropinovec

prijetnost zajemčena.

Vermut-vino
 najboljše kakovosti.

Ugodne cene! Vzorec na razpolago.

Ivan Bizovičar
 umetni in trgovski vrtuar

Ljubljana, Koležska ulica št. 16

priporoča slavnemu občinstvu svoje bogato opremljeno vrtnarstvo, kakor tudi okusno izdelane vence, šopke in trakove.

Dalje ima na razpolago za izposajevanje ob mrvavih edrih drevesnih cvetlic, kakor tudi najljubnejše dekoracijske cvetlice za dvoranec in balkone.

Imam tudi vsakovrstne sadike do najljubnejših cvetlic in zelenjadi. Sprejemam tudi naročila za na dečelo. Vsa naročila se izvršujejo točno in solidno.

Brzojavki: I. Bizovičar,
 v vrtuar, Ljubljana.

Vizitnice v elegantni obliki priporoča Narodna tiskarna.

Franc Kos Ljubljana,
Sodna ulica.

Priporoča domaču industrijo! Stare nogavice so ceno podpirajojo!

Specjalna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderke, telovnike, nogavice, rokavice, posebne oblike zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobo in na debelo.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno. Ker delam brez agentov, so ceno veliko nižje.

Vse gospodinje navdušeno hvalijo

staro renomirano domovinsko znamko

Pekarekovega čaja

ki se dobiva le v originalnih zavitih z varstveno znamko „Kitajski dečko“ (Chinesenbub) v vseh prodajnih te stroke. 421

Zastopnik za Kranjsko: **GRUMMER & Co.**, Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glas. Matice in edini zapravljeni strokovnjak c. kr. dež. sodišča.

Ljubljana, Kongresni trg 15. (Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša tvrdka in izposojevalec klavirjev in harmonijev na jugu Avstrije. — Velikanska zaloge vsega glasbenega orodja, strun in muzikali.

Edini založnik drornih in komornih kvartetov: Bösendorfer, Hödl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder Stigl, Rud. Stelzhammer, Czepka, Lauberger & Gross.

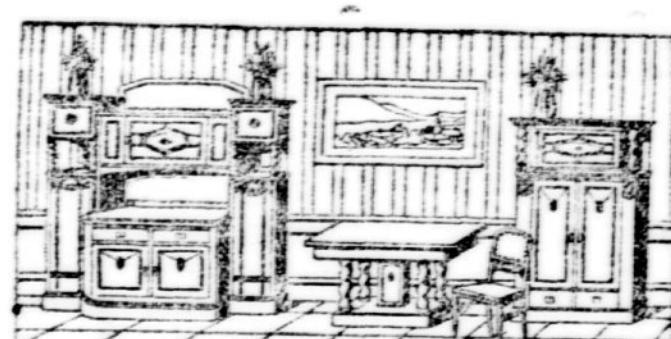
Hofmann in Hofberg (ameriški harmoniji).

Obroki od K 15— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Ozelite si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavno obvezna garancija. Načemna najnižja. Zamona najugodnejša. Uglafevanje ter popravila strokovno in ceno. Ker imamo zgoraj navedene prve fabrikate izkušeno in faz za Kranjsko v zalogi, svetim pred nakupom fizičnikov in navideznega „profesionala“ pri kritičih, ki se drzno govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. — Mizarstvo.

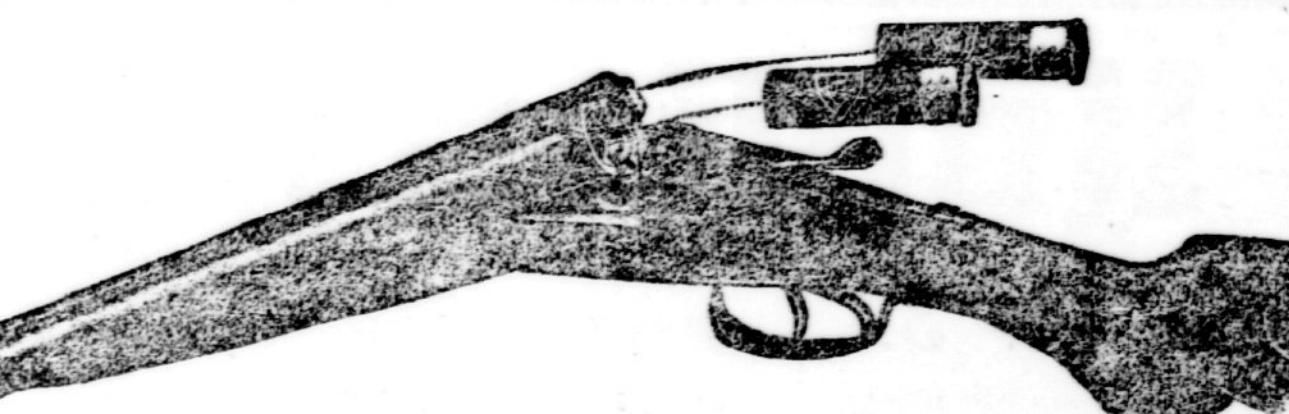
Popolna spalna oprrava:
2 postelji, 2 omari, 2 nočni omari in 1 univaltnik s marm. ploščo in ogledalom
K 350—.

Jamč se za solidno delo. Cene konkurenčne. Zakerjajte najnovejši katalog, kateri obsega nad 300 modernih slik.

Otroški vozički.

J. Pogačnik, Ljubljana,
Marije Terezije cesta št. 13—18.

Ljubljana **Fr. Ševčík** Židovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

Iastega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke trocevke in puške Boek s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo. Cenovniki na zahtevanje zastonji in poštnino preto.

Štampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe, graver in izdelovatelj kavčukovih štampilj

Ljubljana, Selenburgova ulica 1. Cenik franko.

dobe deklice in žene vsake starosti, ako rabijo moje najnovejše **masilko za pral**, rabi se samo na zunaj, edino resnično učinkuje sredstvo, zajamčeno neškodljivo. Cena K 3, 5 in 8. Izrazen spadajoče milo 60 vin. Suhii dobe lepe, polne telesne oblike z mojo redilno moko »Käthe«, zajamčeno neškodljivo, mnogo zahvalnih pisem. Cena kartonje K 2-20 po poštu. Od 4 kartonov naprej poš. prost. — Pošiljatve poste restante samo če se pošli denar naprej. — Razpošilja ga

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogekopne države v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrstni **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkrepljujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstne **apno**.

Priporočila in izpričevala 3910

raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

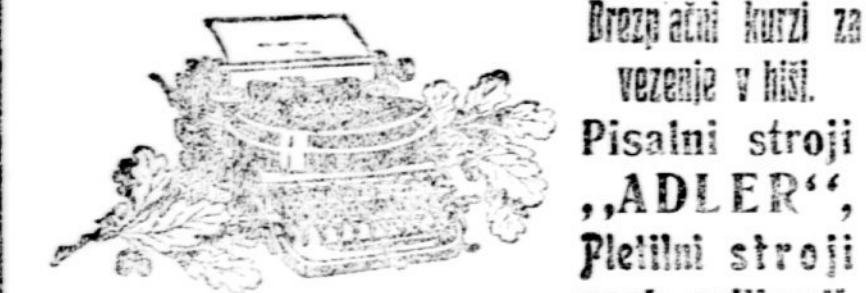
Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15
priporoča svojo bogato zalogu

voznih koles. Šivalni stroji

za rodbino in obr.

Dopravljni kurzi za vezenje v hiši.
Pisalni stroji „ADLER“,
Pletilni stroji vseh velikosti

C. hr. avstrijske državne železnice.

VOZNI RED

Izstrelki z veljavnostjo od 1. septembra 1914.

Z veljavnostjo od 1. septembra 1914 bodo vozili do preklica v okraju tukajnega ravnateljstva s odaj navedeni vlaki po od 1. maja 1914 veljavlem poletnem voznem redu. Teh vlakov se lahko poslužujejo vsi civilni potniki brez prisilnega legitimiranja.

Civilni potniki, ki so peljeli v Pul, morajo imeti legitimacije od c. i. hr. povestitiva vojne Luke v Pul u.

ODHOD iz Ljubljane glavni kolodvor, samo osnuti vlasti:

6-50 zjutraj v Kranj (Tržič), Jesenice, v Tržič.

3-50 dopoldne v Grosuplje (Kočevje), Trebnje (St. Janž), Novo mesto (Straža-Tolice), Bubnjarci.

11-30 dopoldne v Kranj, Jesenice, Tržič.

12-52 popoldne v Grosuplje, Trebnje, Novo mesto (Straža-Tolice), Bubnjarci.

6-30 zvečer v Kranj, Tržič, Jesenice, Čretev čez Salzburg na Dunaj.

6-30 zvečer v Gospurje (Kočevje), Trebnje, Novo mesto, Bubnjarci.

PRIHOD v Ljubljano glavni kolodvor, osnuti vlasti:

7-35 dopoldne iz Jesenice, Kranja (Tržič).

8-56 dopoldne iz Novega mesta, Trebnjega (St. Janž), Gospurja (Kočevje).

C. kr. državne-železniško ravnateljstvo v Trstu.

THE VERA

American Shoe

za gospode in dame

so dosegli

iz Amerike.

Edina predaja čevljarnica
ž. Szantner
Ljubljana

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

L. MIKUSCH
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo veliko izber
dežnikov in soličnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Priznana
vajnje t. c.

Naivečia izbera žalnih klobukov.
modni salon MARIJA GÖTZL, Židovska ulica štev. 8.

specialno damske svilene klobukov in čepic v najnovejših oblikah

Vnania naročila ebratom pošte in na izbero.

533

Pričetna slavilka
otkrojna

Najboljše
ogrške in kranjske salame

fino, sočno šunko (gnjat), kranjske klobuse, prekajeno meso, sianino s paprikijo, najboljši pristni emendolski sir ter sladko čajno surove maslo priporoča tvečka ::

J. Buzzolini
delikatesna trgovina

Ljubljana, Lingarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljatve od najmanjše do največje množine po najnižji ceni.

130

Osta-
novljeno
L. 1942

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Telefon
stevilka
154.

BRATA

EBERL

in pohištvena pleskarja

Delavnica:
Igriška ulica štev. 6.
Električna sila.

Ljubljana

Prodajalnica:
Miklošičeva ulica št. 6.
nasproti hotela "Union".

Najbolj priporočljivo!

Pfaff šivalni stroji

najnovejše konstrukcije, za vsako obrot najbolj pripravljen. 10letna garancija. Pouk v vezenju brezplačen!

Zaloga vseh zraven spadajočih delov. Popravila točno in po cent.

Ugodne cene event. nizki mesečni obroki.

IGN. VOK, specialna trgovina šival. strojev in koles

Ljubljana, Sodna ulica 7, zraven sodišča.

Zahajevanje cenik.

Puch vozna kolesa

lahka in trpežna, priznana najboljša v monarhiji.

— 2 letno jamstvo! —

Kupon za črno salonsko obleko 20 K.

Zahajevanje
zastoji lu ročnime prosti moj
elavni katalog s 4000 podobami,
ur, zlatnine in srebrnine, glasbil,
orščja i. t. d. i. t. d.

■ Prva tvornica ur u
JAN KONRAD, c. kr. dver. dobav telj. Most 884. (Češko).
Niklasta ankerica K 380, boljša kakovost
K 420, v starosrebrnem kovinskem rokoko
okrovju K 480, s Švicarskim naširo
K 5— Vojne spomin-ke ure K 550, 6—, radije ženske ure K 850, niklasta budilka
K 290. Razpoložanje po povzetju. Brez
rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Pristno bransko blago.

Spomladanska in poletna sezija 1915.

Cenar m 3-10 doigra
za popolne moške obleke
(suknja, blace, telovnik)
■ stane samo ■ 1 kupon 8 kron
1 kupon 10 kron
1 kupon 15 kron
1 kupon 17 kron
1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko 20 K.
dalje blago za površnike, turistovski
loden, svilnate kamgarne, blago za damske
obleke itd. razpoložja po tvorniških
cenah kot solidna in poštena vrlo znana:

Zaloga tvornice za sukno
Siegel-Imhof v Brnu (Brünn).

Vzoreci gratis in franko.

Od tega, da direktno naročajo blago
pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem
kraju, imajo privatni odjemalci veliko
prednost. Naivečja izbira. Stalne najnižje
cene. — Tudi najmanjša naročila
se izvrše najpozorneje in natančno
po vzoru.

46

Peter Kozina & Ko.
tovarna čevljev **v Tržiču,** Gorenjskem.

Prodaja svoje lastne izdelke na debelo in drobno
v Ljubjani, Breg, nasproti sv. Jakoba mostu.

Volno

ovčjo, oprano in neoprano,
kupim vsako množino po naj-
višji ceni proti takojšnjemu
plačilu ter plačam vožnjo sam.

Velstrgovina R. Sternbecki,
Celje štev. 15, Stajersko.

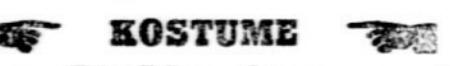
PATENTE

vseh dežela izposlute inženir
M. GELECKA US. oblastveno avtor. in zaprteženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Friporočamo špecijalno
damsko in otroško konfekcijo
zelo solidne tvečke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg štev. 9. — Lastna hiša.

Najnovejše

Najnovejša

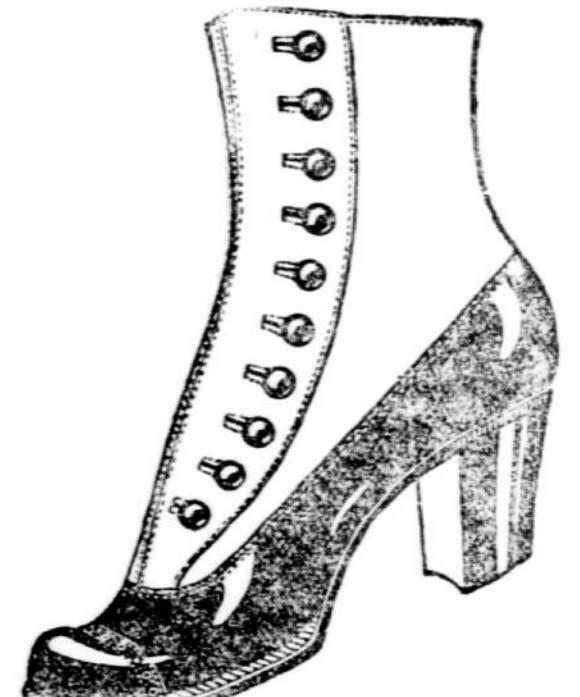
BLUZE : Plašče, jope :
Zalne — domače obleke
Perilo, čepice, modre
Kožuhovina :

KRILA

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Ehigenično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1914	K 740,000.000.—
Vlog	" 44,500.000.—
Rezervnega zaklada	" 1,330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je popularno varna in

stoji pod koto rolo c. kr. deželne vlade.

Hranilnica posaja na zemljišča in poslopja proti 5 1/4% obrestim in najmanj 3 1/4% amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.